

KUNSTNERNES SOCIALE VILKÅR

Betænkning afgivet af
udvalget vedrørende kunstneres
sociale forhold

BETÆNKNING NR. 1163
KØBENHAVN 1989

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Kap. I	Indledning. Udvalgets nedsættelse og sammensætning.
	Om udvalgets arbejde 1
Kap. II	Kunstnerens aktuelle vilkår k
Kap. III	De eksisterende ordninger 8
	A. De gældende systemers indbyrdes sammenhæng 8
	B. Socialministeriets lovgivning 10
	C. Arbejdsministeriets lovgivning 18 (Arbejdsløshedsforsikringsloven)
	D. Kulturministeriet 26
Kap. IV	Udvalgets generelle overvejelser 29
Kap. V	Sammenfatning af betænkningens forslag 32
Kap. VI	Udvalgets forslag til lov om indtægtsløshedsforsikring for kunstnere 34
Kap. VII	Udvalgets øvrige forslag 60

Omslagsillustration af billedkunstneren Ole Sparring

Kapitel I Indledning. Udvalgets nedsættelse og sammensætning.

A. Indledning.

I november måned 1987 nedsatte kultur- og kommunikationsministeren i samråd med arbejdsministeren og socialministeren et udvalg, der skulle undersøge kunstnernes sociale stilling og vilkår.

Udvalgets nedsættelse blev anbefalet i en embedsmandsrapport udarbejdet i fællesskab af Kulturministeriet, Arbejdsministeriet og Socialministeriet. Embedsmandsgruppen blev nedsat i august 1986. Dens arbejde tog udgangspunkt i regeringens kulturpolitiske redegørelse af 23. maj 1984, hvori det bl. a. hedder:

"Det er endvidere regeringens hensigt at tage spørgsmålet om kunstnernes sociale stilling i almindelighed op til overvejelse ud fra den betragtning, at der for flertallet af kunstnerne ikke findes sociale ordninger af forsikringsmæssig og lignende karakter, således som det er tilfældet for de fleste andre befolkningsgrupper."

Embedsmandsgruppens rapport, der forelå i februar 1987, konkluderede, at der skønnes at være behov for nedsættelsen af et bredt sammensat udvalg til at undersøge kunstnernes sociale vilkår med henblik på udarbejdelsen af eventuelle forslag til en forbedring heraf på en række konkrete områder.

B. Udvalgets nedsættelse og sammensætning.

Det i november måned 1987 nedsatte udvalg vedrørende kunstnernes sociale vilkår har fået følgende kommissorium:

Udvalget skal foretage en undersøgelse af kunstnernes sociale vilkår med henblik på at udarbejde eventuelle forslag til forbedring af disse på en række konkrete områder. Udvalget skal i den forbindelse foretage en videre bearbejdning af Dansk Kunstnerråds forslag om en indtægtsløshedskasse..

Udvalget skal herunder foretage en undersøgelse af, i hvilket omfang de gældende regler inden for det sociale område og arbejdsløshedsforsikringsområdet indeholder rimelig hensyntagen især til de selvstændigt arbejdende kunstneres udøvelse af deres erhverv.

Såfremt der under udvalgets arbejde viser sig behov for at inddraget andre områder beslægtet med de nævnte i udvalgsbehandlingen, er udvalget berettiget hertil.

Udvalget er berettiget til at tage kontakt med og indhente oplysninger fra berørte organisationer og institutioner, der ikke er repræsenteret i udvalget. Udvalget er endvidere bemyndiget til at rådføre sig med særligt sagkyndige i den udstrækning, hvori det anses for hensigtsmæssigt.

Udvalgets arbejde skal være færdiggjort inden sommeren 1988.

Udvalget fik ved nedsættelsen følgende sammensætning:

Professor, dr. jur. Ole Fenger (formand)

Rådmand Dens Arbjerg Pedersen

Cand.mag. Hans Tyrrestrup

Komponisten Ivar Frounberg

Forfatteren Suzanne Giese

Musikeren og sangskriveren Bent Malinovsky

Billedkunstneren, professor Ole Sparring

Sekretær Søren Holm **Jensen**, Dansk Arbejdsgiverforening.

Konsulent Preben Buchholt, Landsorganisationen i Danmark

Kontorchef Birthe Frederiksen, Socialministeriet

Kontorchef Vibeke Dalbro, Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen

Kontorchef Hans Vilstrup, Kulturministeriet

Fuldmægtig Dorte Lydolph, Socialministeriet

Fuldmægtig Birgitta Engbo Hansen, Arbejdsministeriet

Fuldmægtig Helvinn Høst Oensen, Kulturministeriet

Fuldmægtig i Socialministeriet Dorte Lydolph, fuldmægtig i Arbejdsministeriet Birgitta Engbo Hansen og fuldmægtig i Kulturministeriet Helvinn Høst **Jensen** blev udpeget som sekretærer for udvalget.

Fuldmægtig Birgitte Behrend, Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, har endvidere være tilknyttet udvalgets sekretariat.

Konsulent Preben Buchholt, Landsorganisationen i Danmark, udtrådte af udvalget, og i hans sted beskikkedes konsulent Erik Christiansen, Landsorganisationen i Danmark, den 30. januar 1988. Cand.mag. Hans Tyrrestrup udtrådte af udvalget, og i hans sted beskikkedes forfatteren Hans Jørgen Lembourn 8. april 1988.

Udvalget har holdt 7 møder vedrørende betænkningen.

C. Om udvalgets arbejde.

Under udvalgsarbejdet er det fremgået, at der ikke i videre omfang eksisterer ajourførte statistiske oplysninger om kunstneres levevilkår. En række **kunstner-**områder er ikke kortlagt overhovedet, ligeså lidt som der foreligger samlede statistiske oplysninger om kunstnerstanden som helhed i denne henseende.

Udvalget har på den baggrund besluttet at afgive den foreliggende betænkning som et resultat af udvalgets drøftelser og af kontakter med kunstnernes organisationer i lyset af den foreløbigt tilgængelige viden. Betænkningen skal således ses som et forslag, der i højere grad er resultatet af strukturelle overvejelser end af statistiske oplysninger.

Det er udvalgets klare opfattelse, at der i forbindelse med arbejdet med en realisering af betænkningens forslag må gennemføres statistiske undersøgelser med henblik på en nøjere belysning af forslagets økonomiske og sociale konsekvenser.

Alle talstørrelser i betænkningens forslag er derfor vilkårligt valgt (dog med skelen til dagpengesystemerne) og kan ændres i op/nedadgående retning, uden at dette påvirker princippet i modellerne.

Ministeriernes repræsentanter har i udvalget givet udtryk for, at det er en nødvendig forudsætning for at kunne tage stilling til lovforslaget, at der foreligger en undersøgelse af kunstnernes økonomi og arbejdsforhold. Udvalget er som helhed enig heri.

Uden en sådan undersøgelse vil det ikke være muligt at foretage en blot tilnærmelsesvis beregning over omkostningerne ved en etablering af en indtægtsløshedskasse.

Ole Fenger (formand)	Vibeke Dalbro	Dorte Lydolph
Ivar Frounberg	Birgitta Engbo Hansen	Ole Sporning
Suzanne Giese	Erik Christiansen	Helvinn Høst Jensen
Søren Holm Jensen	Birthe Frederiksen	Hans Jørgen Lembourn
Bent Malinovsky	Jens Arbjerg Pedersen	Hans Vilstrup
		/ Dorte Lydolph
		Birgitta Engbo Hansen
		Birgitte Behrend
		Helvinn Høst Oensen

København, den 22. december 1988

Kapitel II Kunstnerens aktuelle vilkår.

1. Som udgangspunkt ønsker kunstnerne at opnå deres indkomster som betaling for de oplevelsesværdier, som de giver andre mennesker. Udvalgets drøftelser har i overensstemmelse med denne tankegang været baseret på, at kunstnerne skal være selvforsørgende via deres indsats.

Kunstnerens ønske er dog i det virkelige liv vanskeligt at opfylde helt.

For det første er det i mange tilfælde umuligt for den individuelle oplever af kunst at komme i et betalingsforhold til kunstneren. Billedkunst ses af mange andre mennesker end den, der har betalt for ejendomsretten til værket. Uanset, hvor godt rettighedshåndhævelse m.v. indenlands såvel som udenlands fungerer, spredes mediegengivelser og litteratur, musik, film, drama m.v. i et stort omfang uden mulighed, endsige tilskyndelse til at betale kunstneren.

Kunstneriske værdioplevelser spænder fra underholdning og tidsfordriv over identitets- og sprogafprøvning til tunge oplevelser af livsfylde, følelsesafklaring og nyerkendelse. Kunsten indgår i samfundets mentale kredsløb og viderebrugen af kunstnerisk stimulering både af kunstnere og af andre er af stor, men næppe målelig værdi.

Hertil kommer det elementære moment, at kunst som livsytring må opstå også uden tanke på penge. Kunstnerisk virksomhed er præget af at være idépræget frem for "cost benefit"-kalkulerende. Sideløbende med de tilfælde, hvor kunstnere får betaling for deres indsats, er der en omfangsrig brug af indsatsen uden vederlag. Denne tilstand bliver ofte taget som en selvfølge.

For det andet giver indtægterne af det kunstneriske arbejde som regel ikke en dækning, der med rimelighed svarer til arbejdstiden og indsatsen.

Mens en række fag, der er involveret i kunstværkets tilblivelse, f.eks. bogtrykkere og andre, naturligvis får deres arbejde betalt, må forfatterens bøger først opnå salg i store oplagstal m.v. for at kunne tjene sig ind. Komponister, dramatikere og andre må satse i usikkerhed parallelt med den risiko, som udgiveren af værket bærer.

Billedkunstnere har forholdsvis beskeden indkomst fra udgivelser og entreindtægter. Til gengæld må de satse en ofte betydelig arbejdsindsats og **materiale**-udgifter i originalværkerne med en usikker salgsmulighed. Arrangører, forlæggere o.a. varetager kontakten til publikum og tager en økonomisk risiko i varierende afvejning med kunstnerne.

Det er erkendt, at risikoen kan blive lammende stor, og at det derfor er nødvendigt for samfundet at tilvejebringe vilkår, der sikrer en kontinuerlig fremkomst af kunst og oplevelser for samfundets medlemmer. Ud fra denne tankegang er en række kunstneriske sektorer, teater, musik, film, museer, biblioteker, kunstfonde m.v. blevet lagt i rammer med støttelovgivning m.v. under Kulturministeriet. Dette har dog ikke betydet en eliminering af den økonomiske risiko ved kunstnerens arbejde.

De markedsmekanismer, der i andre dele af samfundet kan presse nogen til fallit eller arbejdsløshed, men som også kan betyde strukturtilpasning og relativ konkurrenceforbedring, fungerer kun delvis for kunstnerne. Netop fordi det kunstneriske arbejde er baseret på engageret personlig satsning fortsætter den ægte kunstner, hvor andre nok ville give op.

For at "komme frem" vil mange begyndere og andre tage til takke med et ringe udbytte eller med underskud. Der kan derfor bestå en vis underbudssituation i en række tilfælde. Overgangen til faktiske amatørvilkår er dermed gjort flydende. Samtidig er det utænkeligt i forhold til en almen forståelse af ytringsfriheden at "forbyde" amatører (derunder dagpengemodtagere under arbejdsløshedsforsikring eller modtagere af kontanthjælp efter bistandsloven) at arbejde med eller fremføre deres kunst.

For kunstnernes organisation er underbud et stort problem, som kun kan håndteres med holdningspåvirkning. Traditionelle fagforeningsmetoder vil som regel ikke kunne anvendes.

2. Som illustration af kunstneres økonomiske og sociale vilkår skal anføres et par eksempler:

A. Forfattere

Normalkontrakten mellem Forfatterforeningen og forlæggerforeningen fastslår, at forfatteren skal betales en royalty på 15 % af bogens udsalgspris - moms.

I hvor mange tilfælde denne aftale overholdes vides ikke, men efter Forfatterforeningens opfattelse er der noget, der tyder på, at royaltyprocenten i visse tilfælde presses ned. Der findes dog ingen tal, der kan bevise det.

Hvis man anvender det kronetal på 145 kr. i prisgennemsnit på bøger, som bruges i de offentlige undersøgelser, der foretages, vil det i omtrentlige tal sige, at royalty beregnes af en nettosum på ca. 115 kr. for en bog (d.v.s. excl. moms). Det vil sige, at forfatteren får ca. 17,25 kr. pr. solgt eksemplar. Ved et antal solgte eksemplarer på 2000 bøger, bliver det til 34.500 kr.

Et oplag og et salg på 2000 eksemplarer er almindeligt for en roman. Har forfatteren været 2 år om at skrive og få udgivet bogen, giver det en årsindtægt på 17.250 kr.

Dette under forudsætning af, at normalkontrakten er overholdt.

De nyeste tal, man har for bogomsætning etc., er fra 1986. Bogomsætningen steg fra 1985 til 1986 med 1,33 %, samtidig med, at priserne på bøger i samme periode steg med 9 %. Med andre ord: Bogsalget er i realiteten faldende.

Nedskæringen af bogkøbet til bibliotekerne har været meget væsentlig. Folke- og skolebibliotekerne indkøbte 17 % færre bøger i 1985 i forhold til 1980. På skolebogsområdet var nedgangen på 42 %.

Dette har haft stor betydning for bogproduktionen, da ca. en tredjedel af samtlige producerede bøger hidtil er blevet solgt til netop biblioteker og skoler.

Bibliotekstilsynet kommenterer denne udvikling således: "Udviklingen på materialekontiene må give anledning til bekymring." Bibliotekarforbundet har foretaget en stikprøveundersøgelse på 25 biblioteker for 1987-88, store som små biblioteker, og af den kan man se, at bibliotekerne allerede nu mangler 88.500 bind i voksenbibliotekerne og 28.000 børnebogsbindinger.

Den gennemsnitlige tilvækst af voksenbøger på bibliotekerne i 1988 bliver kun 2,87 % - Kommunernes Landsforenings vejledende fremskrivningsprocent er på 5 %.

Opskrivningsprocenterne i 1985, 1986 og 1987 bliver stadig mindre, nemlig 6 %, 4 % og 3,2 % - uanset bogprisernes større stigninger, nemlig 7 %, 9 % og for de første 5 måneder af 1987 5 %.

Resultatet er, at der bliver solgt stadig færre bøger til bibliotekerne, som må nedskære titelantallet mere og mere på de enkelte forfatterskaber, eller undlade at købe bøger, hvor man ellers ville gøre det. Resultatet er, at der bliver "huller" i forfatterskaberne, som ikke senere kan rettes op, for skulle der komme bedre indkøbsmuligheder, findes bøgerne ikke mere. Når man hertil lægger kassationerne, kan man ende i den situation, at bibliotekerne til sidst får færre og færre bøger at udlåne.

Det kan være en af grundene til, at udlånstallet er nedadgående. I 1984 udlåntes 129 mio. bind, i 1986 **125 mio. bind**.

Indtil 1984 har der ellers været konstant stigende udlånstal.

Ringere bog salg, nedadgående oplagstal for de enkelte bøger - oplagene er igennem den sidste halve snes år stort set halveret gennemsnitligt - mindre afsætning til bibliotekerne og stigning i leveomkostningerne, som forfattere ingen kompensation får for, har i samme periode væsentligt forringet danske forfatters sociale vilkår.

B. Komponister

For komponister gælder der særlige forhold, som uddyber kløften mellem arbejdsydelse og honorarets relation hertil. Fremførelsen af deres musik kræver store ressourcer som orkestre, lang prøvetid etc. Landets størrelse og antal af orkestre/spillesteder er relativt begrænset, hvilket hindrer den mere intensive udnyttelse af værket, der ellers ville have givet et højere afkast.

Hertil kommer for eksperimenterende virksomhed, at tilskudsmuligheden ikke er stor, hvilket kombineret med kravet om opretholdelse af en uændret koncertaktivitet mindsker arrangørernes kunstneriske ambitionsniveau. I stedet vender de sig mod værker, der kræver færre ressourcer, er lettere at opføre, er traditionelle i deres udformning: Man støtter det "sikre" fremfor at satse på kvalificeret nytænkning.

Også komponisters indkomstforhold er karakteriseret ved, at en del udgifter afholdes lang tid før der indgår ydelser. Det store omkostningsniveau en komponist har, er udtryk for "investering" i kommende indtægter. Situationen er typisk den, at for et værk komponeret i 1985, som uropføres i 1986, indgår de første royalties i 1987. Afregninger fra udlandet forventes endnu senere. D.v.s. at virksomhedens økonomiske "sundhed" først vil vise sig over meget lange stræk.

De anførte eksempler viser, at kunstneres økonomiske og sociale vilkår med fordel kunne gøres til genstand for en sociologisk undersøgelse, hvilket udvalget hverken har haft tidsmæssig eller økonomisk mulighed for at foretage.

Kapitel III De eksisterende ordninger.

A. De gældende systemers indbyrdes sammenhæng.

Arbejdsløshedsforsikringen administreres - som en frivillig ordning - af arbejdsløsheds-kasserne. Arbejdsløsheds-kasserne er private sammenslutninger af lønmodtagere eller selvstændige, som har sluttet sig sammen alene med det formål at sikre sig økonomisk bistand i tilfælde af arbejdsløshed.

Der er 44 statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser med ca. 2.000.000 medlemmer. De fleste arbejdsløsheds-kasser er snævert forbundet med fagforeninger og andre faglige organisationer, men der kan ikke stilles krav om medlemskab af en faglig organisation for at blive optaget i en arbejdsløsheds-kasse.

For at blive statsanerkendt skal en arbejdsløsheds-kasse optage medlemmer fra et eller flere fag eller faglige områder og have mindst 5000 medlemmer. Anerkendelse meddeles af arbejdsministeren, der dog kan nægte en ny arbejdsløsheds-kasse godkendelse, såfremt der allerede findes en arbejdsløsheds-kasse inden for det pågældende område.

Arbejdsløshedsforsikringen finansieres gennem medlemsbidrag, arbejdsgiverbidrag og refusioner fra staten. Medlemsbidraget udgør årligt et beløb svarende til 8 gange dagpengenes maksimumssats (p.t. 2832 kr.. pr. år).

Arbejdsgiverbidraget er indeholdt i arbejdsmarkedsbidraget, der udgør 2 1/2 % af virksomhedens momsgrundlag eller tilsvarende grundlag. Bidraget opkræves af toldvæsenet.

For at kunne få arbejdsløshedsdagpenge i tilfælde af arbejdsløshed skal man være medlem af en arbejdsløsheds-kasse.

Det arbejdsmarkedspolitiske formål med arbejdsløshedsforsikringen er at yde arbejdsløsheds-kassemedlemmer erstatning for tab af arbejdsindkomst som følge af ledighed med det sigte, at tilknytning til arbejdsmarkedet fortsat kan bevares.

Arbejdsløshedsforsikringssystemet adskiller sig dermed fra det sociale system på flere afgørende punkter. Det er således et af de grundliggende principper, at dagpengene beregnes på grundlag af medlemmets tabte arbejdsfortjeneste, og ikke på grundlag af husstandsindkomsten.

Et andet bærende princip er, at arbejdsløshedsforsikringen skal dække indtægtsbortfald, der skyldes tab af arbejde, og ikke manglende indtægter i øvrigt.

Princippet bevirker for medlemmer, der optages i arbejdsløshedsforsikringen som selvstændige erhvervsdrivende, at der først er dagpengeret, når arbejdet i den selvstændige virksomhed er ophørt.

Bistandslovens regler om kontanthjælp til personer, der har været ude for ændringer i deres forhold - en såkaldt "social begivenhed" - må betragtes som "et underste sikkerhedsnet" for personer, der ikke på anden måde har mulighed for at forsørge sig selv og familien.

Som følge heraf vil personer, der får dagpenge, som udgangspunkt ikke være berettiget til kontanthjælp efter bistandsloven. Der kan dog blive tale om i visse tilfælde, hvor ansøgerens hidtidige indtægter giver grundlag herfor, at yde kontanthjælp som supplement til dagpenge.

Kontanthjælp efter bistandsloven ydes ud fra en samlet vurdering af familiens behov. Dette indebærer - i modsætning til, hvad der gælder for dagpengenes vedkommende - at ægtefællen principielt også skal udnytte sine arbejdsmuligheder, at ægtefællens indtægt fradrages fuldt ud i den beregnede hjælp, ligesom der tages hensyn til en eventuel formue hos ægtefællen.

B. Socialministeriets lovgivning.

B.1. Kontanthjælp efter bilstandsloven.

Indledning:

På baggrund af socialreformen er bilstandsloven, som trådte i kraft 1. april 1976, udformet ud fra princippet om at afskaffe "båsesystemet", således at den tidligere lovgivnings mange spredte bestemmelser om afhjælpning af forskellige gruppers behov blev samlet i én lovgivning, bilstandsloven, og med én form for kontanthjælp, uanset hvilken ansøgergruppe der er tale om, og uanset årsagen til, at der søges om hjælp.

I loven skelnes der ikke mellem lønmodtagere og selvstændige, da det offentlige skal yde hjælp til enhver, som opfylder lovens betingelser.

Kunstnerne, som ikke er lønmodtagere i gængs forstand, må i forhold til bilstandslovens kontanthjælpsydelse principielt betragtes som andre selvstændige erhvervsdrivende.

Skønt spørgsmål om ydelse af kontanthjælp efter lovens § 37 i almindelighed ikke giver anledning til problemer, kan der opstå vanskelige afgrænsningsspørgsmål overfor selvstændige erhvervsdrivende, nemlig om, hvornår der er indtruffet en sådan individuel ændring i ansøgerens forhold, at lovens betingelser for ydelse af hjælp er opfyldt.

I hvilke tilfælde kan der ydes kontanthjælp til selvstændige erhvervsdrivende (social begivenhed) ?

Efter bilstandslovens § 37 er det en betingelse for at yde løbende kontanthjælp, at ansøgeren har været udsat for en ændring i sine forhold ("social begivenhed"), der medfører, at pågældende er afskåret fra at skaffe sig det fornødne til sit eget eller familiens underhold.

Det følger heraf, at også en selvstændig erhvervsdrivende, der er uden indtægter på grund af ændringer i sine forhold, f. eks. sygdom, vejræssige problemer, helt eller delvis ophør af virksomheden, kan få hjælp til sit eget og familiens underhold og boligudgifter, men ikke til udgifter vedrørende virksomheden. Der kan heller ikke ydes hjælp, hvis der er tale om generelle, eventuelt konjunkturbestemte problemer (almindelig "afmatning" inden for virksomhedens område), der er opstået for et eller flere erhverv. Sådanne problemer må i givet fald søges løst ved at optage forhandlinger med kreditorerne med henblik på henstandsordninger (herunder gældssanering efter Justitsministeriets lovgivning) eller eventuelt ved generelle støtteordninger, som ikke naturligt ville høre under Socialministeriets område.

Ydelse af løbende kontanthjælp er betinget af en helt konkret vurdering af den selvstændige erhvervsdrivendes forhold i hvert enkelt tilfælde, herunder pågældendes økonomiske behov og mulighed for i løbet af kortere tid atter at kunne klare sig selv. Det forudsættes også, at alle andre økonomiske muligheder er søgt udnyttet - herunder, at ansøgeren og ægtefællen ikke har uudnyttede arbejdsmuligheder, og at de ikke er i besiddelse af formue.

I tilfælde, hvor f. eks. hustruen er blevet arbejdsløs fra et lønmodtagerarbejde og dermed opfylder betingelserne for at modtage forbigående kontanthjælp, vil hun som udgangspunkt fortsat være berettiget til hjælp, såfremt ægtefællen driver eller påbegynder selvstændig virksomhed. Da ægtefæller imidlertid efter bistandslovens § 6 har pligt til at forsørge hinanden, skal der i den beregnede hjælp til hustruen foretages fradrag for ægtefællens indtægter. Dette kan medføre, at hjælpen helt bortfalder.

Beregning af kontanthjælp:

De almindelige regler for beregning af kontanthjælp findes i bistandslovens § 37, stk. 2-5.

Hjælpen består af 3 bestanddele: en grundydelse, et boligtillæg og et børnetillæg.

Hjælpen ydes dels efter faste takster (grundydelse og børnetillæg), dels med et beløb svarende til de faktiske udgifter (boligtillæg).

For personer over 23 år udgør grundydelsen pr. 1. juli 1988 i de første 9 måneder 2.728 kr. om måneden. Efter 9 måneder udgør grundydelsen 2.400 kr. om måneden. Børnetillægget udgør 1.027 kr. om måneden. For det ældste barn i hjemmet udgør børnetillægget dog 1.232 kr. om måneden.

Boligtillægget beregnes som et månedligt beløb og ydes til dækning af de faktiske løbende udgifter til boligen.

Den samlede hjælp kan ydes uden begrænsninger af de hidtidige indtægter, forudsat at summen af grundydelse, boligtillæg og børnetillæg ikke overstiger det beløb, der efter arbejdsløshedsforsikringsloven udbetales i højeste dagpenge efter skat.

Hvis grundydelse med tillæg udgør mere end dette niveau, og ansøgeren hidtil har haft indtægter, der ligger under niveauet, udbetales alene et beløb, svarende til dagpengenes højeste beløb.

Overstiger den beregnede hjælp (grundydelse og tillæggene) dagpengenes højeste beløb, er det en forudsætning for, at der kan udbetales en højere hjælp, at ansøgerens hidtidige indtægter giver grundlag herfor. Hjælpen kan i denne situation ikke overstige en grænse, der svarer til 90 % af den hidtidige indtægt i den seneste kalendermåned, før ændringen i forholdene indtrådte. Dette tidspunkt vil normalt falde sammen med ansøgningstidspunktet.

Med hensyn til, hvilke indtægtstyper der omfattes af indtægtsbegrebet, må der tages udgangspunkt i, at indtægterne skal være løn (herunder værdien af kost og logi) eller lønlignende ydelser. Indtægt kan således også være afkast af en selvstændig virksomhed.

Ved fastlæggelse af niveauet for hjælp til ægtefæller sammenlignes den beregnede hjælp med 2 x dagpengenes højeste beløb efter skat.

Den ydede kontanthjælp kan i øvrigt gøres tilbagebetalingspligtig efter de almindelige regler herom i bistandslovens §§ 25 og 26.

Udnyttelse af arbejdsmuligheder - en betingelse for at yde kontanthjælp.

Efter bistandslovens § 40 er det en betingelse for at yde løbende kontanthjælp, at såvel den, der søger hjælp, som ægtefællen i tilstrækkelig grad har udnyttet sine arbejdsmuligheder, hvilket f. eks. kan anses for godtgjort, når det er attesteret af arbejdsformidlingen, at der ikke kan anvises pågældende arbejde. En kontanthjælpsmodtager, der får et rimeligt tilbud om arbejde, skal tage imod dette og dermed forsøge at klare sine vanskeligheder med arbejdsindtægten.

For så vidt angår kunstnere skal det bemærkes, at der efter ordlyden af § 40 ikke er noget til hinder for, at en kunstner f. eks. laver billedkunst, mens pågældende modtager kontanthjælp. Pågældende skal dog fortsat stå til rådighed for arbejdsmarkedet og tage imod et rimeligt arbejdstilbud. Har kunstneren indtægter af sin kunst, skal disse fratrækkes i den beregnede hjælp.

Ifølge afgørelser fra Den Sociale Ankestyrelse (gengivet i serien Sociale Meddelelser med løbenummeret 0-45-85) er det en betingelse, at en kunstmaler ikke genoptager hvervet som kunstmaler. Se herom kapitel VII.

Bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed.

Personer, der opfylder de almindelige betingelser for at få løbende kontanthjælp, har i et vist omfang mulighed for at videreføre eller påbegynde selvstændig virksomhed, der har karakter af bibeskæftigelse.

Afgørende for, om pågældende - fortsat - kan opfylde betingelserne i § 40 om at skulle stå til rådighed for arbejdsmarkedet, vil bl. a. være arten og omfanget af bibeskæftigelsen. Tidsforbruget i den selvstændige (bi)-virksomhed vil således være en afgørende faktor, ligesom der må lægges vægt på, hvor meget den pågældende er bundet til at være til stede - eventuelt på bestemte tidspunkter - i virksomheden. Hvis pågældende således i forbindelse med bibeskæftigelse har påtaget sig forpligtelser i den almindelige arbejdstid - f. eks. over for en kundekreds - der ikke straks kan afvikles, når pågældende eventuelt får anvist arbejde, vil rådighedskravet i § 40 ikke længere kunne opfyldes.

Kort sagt kan der ved vurderingen af disse sager - som hovedregel - lægges vægt på, at bibeskæftigelsen ikke må være af en sådan art eller have et sådant omfang, at den normalt ikke ville kunne forenes med et almindeligt arbejde.

Det skal i øvrigt bemærkes, at indtægter, der hidrører fra bibeskæftigelsen, skal fratrækkes i den beregnede hjælp. Denne fradragsregel kan naturligvis medføre, at hjælpen bortfalder, hvis indtægten fra bibeskæftigelsen er højere end den beregnede hjælp.

Konklusion.

Det er udvalgets opfattelse, at der bør indføres en mere objektiv regel om, hvad kunstnere må beskæftige sig med i en kontanthjælpsperiode, jfr. kapitel VII.

B.2. Dagpengeloven

1. Indledning.

Det er et hovedprincip i loven om dagpenge ved sygdom og fødsel, som trådte i kraft den 1. april 1973, at dagpenge ydes som erstatning for tab af indtægt ved uarbejdsdygtighed på grund af sygdom, herunder tilskadekomst og ved fødsel. Dagpenge udbetales således efter samme regler uanset årsagen til arbejdsudygtigheden.

2. Personkreds.

Hele den erhvervsaktive del af befolkningen er omfattet af loven. Retten til dagpenge er normalt betinget af skattepligt og bopæl i Danmark. Loven sonderer mellem dagpenge til lønmodtagere og dagpenge til selvstændige erhvervsdrivende.

2.1. Lønmodtagere.

For så vidt angår lønmodtagere, der ikke får udbetalt løn under sygdom, har private arbejdsgivere pligt til at udbetale dagpenge i arbejdsgiverperioden på 1 uge samt i yderligere maksimalt k uger. Udbetalte dagpenge i 2.-5. sygefraværsuge refunderes af social- og sundhedsforvaltningen i den sygemeldes bopælskommune. Efter 5. uge overtager det offentlige dagpengeforpligtelsen. Offentlige arbejdsgivere har pligt til at udbetale dagpenge i 12 uger udover arbejdsgiverperioden uden efterfølgende ret til refusion.

Dagpenge i arbejdsgiverperioden udbetales med 90 % af den gennemsnitlige ugentlige lønindtægt i de sidste k uger forud for sygemeldingen, dog begrænset af det til enhver tid fastsatte højeste dagpengebælob, som pr. 1. april 1988 udgør 2.339 kr. pr. uge.

2.2. Selvstændige erhvervsdrivende m.fl.

Selvstændige erhvervsdrivende har ret til dagpenge fra 1. sygedag efter 3 ugers sygdom. For de første 3 uger af en sygeperiode (egenperioden) kan selvstændige erhvervsdrivende, herunder også medarbejdende ægtefæller, sikre sig dagpenge ved at tegne en frivillig sikring i Sikringsstyrelsen.

I dagpengeloven anvendes ikke udtrykket selvstændige erhvervsdrivende, men "personer med dagpengegivende anden erhvervsindtægt end lønindtægt". Anden dagpengegivende indtægt udgøres af overskud af selvstændig virksomhed og andre erhvervsindtægter, som i væsentlig grad skyldes den selvstændiges egen arbejdsindsats.

Retten til at få udbetalt dagpenge er for den selvstændige betinget af, at der udover at foreligge uarbejdsdygtighed skal være lidt et indtægtstab på grund af sygdom. Selvstændige erhvervsdrivende skal dog ikke kunne dokumentere et konkret indtægtstab.

Beregningen af dagpenge til selvstændige tager udgangspunkt i, at det kun er det faktiske indtægtstab på grund af sygdom, der skal dækkes.

Hvis et sådant indtægtstab ikke kan konstateres (- eller hvis det er ubetydeligt, se senere), udbetales der således ikke dagpenge. Den dagpengegivende indtægt kan i undtagelsestilfælde fastsættes skønsmæssigt, når det skønnes rimeligt at antage, at indtægtsforholdene har ændret sig mere end blot forbigående - og med mindst 10 % (i positiv eller negativ retning) i forhold til den hidtidige indtægt - eller når der er tale om en nystartet erhvervsvirksomhed.

Dagpengenes størrelse udgør 90 % af den selvstændiges dagpengegivende indtægt. Beløbet beregnes for en uge ad gangen, og kan højst udgøre det til enhver tid gældende maksimumsbeløb, der som for lønmodtagerne udgør 2.339 kr. ugentlig. Dagpenge, der udgør mindre end 10 % af dette beløb, udbetales ikke.

Den selvstændiges dagpenge ophører, når pågældende er arbejdsdygtig, uanset om raskmelding foretages, og/eller der sker en faktisk genoptagelse af arbejdet.

Desuden ophører dagpengene, når disse er udbetalt i mere end 91 uger inden for en periode af 3 år (varighedsbegrænsningen).

3. Dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Barseldagpenge ydes både til lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende fra **4-ugers** dagen før forventet fødsel og i 2k uger efter fødslen. De sidste 10 uger kan forældrene dele. Faderens dagpengeret er betinget af, at begge forældre har dagpengegivende indtægt. I de første 2 uger efter fødslen eller barnets modtagelse i hjemmet har faderen ret til dagpenge samtidig med moderen - også selv om moderen ikke har dagpengegivende indtægt.

Ved adoption er der ret til dagpenge i 24 uger efter barnets modtagelse, når begge forældre har dagpengegivende indtægt, og adoptionsmyndighederne kræver, at den ene skal være hjemme hos barnet. Adoptanter kan dele denne periode.

I de første 2 uger har begge adoptanter dog ret til dagpenge samtidig.

Retten til dagpenge ved graviditet og fødsel m.m. er betinget af, at den selvstændige har en dagpengegivende indtægt af en vis størrelse. Retten til dagpenge er således betinget af, at den pågældende har haft en årsindtægt som selvstændig eller en indtægt i mindst 6 måneder inden for de sidste 12 måneder før fraværet. Indtægten skal berettigge til mindst 10 % af dagpengenes højeste beløb.

Endvidere kræves, at den pågældende har været beskæftiget ved selvstændig virksomhed i de sidste 4 uger inden barselfraværet.

Begge betingelser skal altså være opfyldt for, at man som selvstændig kan få barseldagpenge.

Betingelsen om beskæftigelse ved selvstændig erhvervsvirksomhed i de sidste 4 uger betyder ikke, at socialforvaltningen skal kontrollere, om virksomheden har givet en indtægt af en vis størrelse inden for de sidste 4 uger, da det i almindelighed ikke er muligt at opgøre selvstændiges indtægt på uger eller eventuelt måneder. Den selvstændige må i dagpengeansøgningen oplyse og i tvivlstilfælde dokumentere at have været beskæftiget ved selvstændig virksomhed i den angivne periode.

Beregning af barseldagpenge i forbindelse med graviditet, barsel eller adoption sker efter samme regler som beregningen af sygedagpenge.

4. Frivillig sikring af dagpenge.

Efter den almindelige ordning har selvstændige erhvervsdrivende ret til sygedagpenge efter 3 ugers sygdom. Med den frivillige sikring er der åbnet mulighed for, at den selvstændige kan sikre sig dagpenge i de første 3 uger.

Optagelse i ordningen forudsætter, at den selvstændige på optagelsestidspunktet er arbejdsdygtig.

Ved tilmeldingen til den frivillige sikring vælger man mellem fire forskellige bidragssatser. Den højeste sats giver adgang til dagpenge indtil lovens højeste beløb, fra 1. april 1988 2.339 kr. Med de andre bidragssatser kan man højst få 3/4, 1/2 eller 1/4 af det højeste beløb.

Dagpenge kan dog ikke udbetales med mere end 90 % af den erhvervsindtægt, der ligger til grund for beregningen af dagpenge. En selvstændig kan derfor ikke sikre sig en bestemt sats uafhængig af indtægten.

Det minimumsbeløb på 10 % af dagpengemaksimum, som gælder for udbetaling af dagpenge under den almindelige ordning, gælder ikke for dagpenge, der udbetales efter den frivillige sikring.

5. Kunstneres ret til dagpenge.

Som "kunstnere" er der i det følgende udelukkende henregnet professionelle kunstnere, d.v.s. kunstnere, der har deres kunst som eneste eller overvejende beskæftigelse.

Kunstnere vil i dagpengeloven, som i den øvrige sociale lovgivning, for langt den største dels vedkommende have status som selvstændige.

Som selvstændige vil kunstnere - såfremt indtægtsbetingelserne er opfyldt - have ret til dagpenge fra social- og sundhedsforvaltningen i bopælskommunen fra 1. sygedag efter 3 ugers sygdom. Beregningen foretages på baggrund af det senest opgjorte skattemæssige overskud. Der er den begrænsning i dagpengeudbetalinger fra social- og sundhedsforvaltningen efter 3-ugers perioden, at dagpenge, der udgør mindre end 10 % af dagpengenes maksimum, ikke kommer til udbetaling.

For at få udbetalt dagpengeminimumsbeløbet kræves det således, at det senest opgjorte skattemæssige overskud udgør ca. 15.000 kr. (pr. 1. april 1988).

Det må således formodes, at der for nogle kunstnere, som for andre mindre selvstændige erhvervsdrivende, vil bestå et problem med hensyn til at opfylde ovenstående betingelser for forudgående indtægt.

Som andre selvstændige erhvervsdrivende kan kunstnere sikre sig dagpenge i de første 3 uger af en sygdomsperiode gennem en frivillig sikringsordning.

Det minimumsbeløb på 10 % af dagpengemaksimum, som er det mindste, der skal være ret til, for at dagpengene kan komme til udbetaling under den almindelige ordning, gælder ikke for frivilligt sikrede selvstændige i de første 3 uger af sygdomsperioden.

Hvis kunstnerens seneste skattemæssige opgørelse viser et negativt resultat, vil der ikke kunne udbetales dagpenge, medmindre der er grundlag for at anvende en skønnet indtægt, selv om pågældende har indbetalt til den frivillige sikringsordning. Det er den sikredes eget ansvar, at der fortsat foreligger en dagpengegivende indtægt, der kan begrunde indbetaling til den frivillige **sikringsordning**.

Selv om der undtagelsesvis foreligger mulighed for, at den dagpengegivende indtægt fastsættes skønsmæssigt, må kunstnere på grund af deres indkomstforhold formodes at have vanskeligere ved at få udbetalt dagpenge i henhold til den frivillige sikring, end selvstændige generelt.

En kunstners ret til barseldagpenge er som andre selvstændiges betinget af, at pågældende har haft en arsindtægt som selvstændig eller en indtægt i mindst 6 måneder inden for de sidste 12 måneder før fraværet, at indtægten berettiger til mindst 10 % af dagpengenes maksimum, og at pågældende har været beskæftiget ved sin selvstændige virksomhed i de sidste 4 uger før barselfraværet.

Som gældende for udbetaling af dagpenge på grund af sygdom fra social- og sundhedsforvaltningen efter 3-ugers perioden, vil problemet for kunstnere med hensyn til retten til barseldagpenge oftest være en forudgående dagpenge-givende indtægt af utilstrækkelig størrelse.

Det skal bemærkes, at retten til barseldagpenge ophører, hvis pågældende genoptager sin virksomhed som kunstner, inden barseldagpengeperiodens ophør.

Konklusion.

Det må konkluderes, at kunstnere som selvstændige erhvervsdrivende er omfattede af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, og at de på grund af deres indtægtsforhold typisk vil have samme problemer som små selvstændige erhvervsdrivende, hvad angår retten til ydelser efter loven. Der skal i denne forbindelse henvises til betænkning nr. 1103 (april 1987) fra Udvalget om de mindre selvstændige erhvervsdrivende og den sociale lovgivning.

Problemerne for de selvstændigt arbejdende kunstnere kan til dels løses, hvis der skabes hjemmel til, at ydelsen fra indtægtsløsheds-kassen, jfr. kapitel VI, betragtes som en dagpengegivende indtægt.

Er en kunstner indgået i et ansættelsesforhold, er pågældende omfattet af loven som almindelig lønmodtager, og i denne situation ses der ikke at bestå særlige problemer.

Loven indeholder ingen særregler med sigte på kunstneres særlige arbejds- og indtægtsforhold.

C. Arbejdsministeriets lovgivning.
(Arbejdsløshedsforsikringsloven)

a. De gældende regler i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Arbejdsløshedsforsikringen er en forsikring mod de indtægtstab, der er en direkte følge af manglende arbejde som lønmodtager eller ophør med selvstændig virksomhed, men derimod ikke en forsikring mod manglende indtægt som sådan.

Arbejdsløshedsforsikringsordningen er frivillig og bygger på medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse.

Anerkendelsen af en arbejdsløshedskasse er bl. a. betinget af, at den optager medlemmer fra bestemte fag inden for handel, kontorvirksomhed, industri, håndværk, landbrug m.v., fiskeri, beverternæring, transportvirksomhed og anlægsvirksomhed eller fra sådanne andre erhvervsområder, som arbejdsministeren sidestiller med de nævnte fag.

Medlemskab.

Ret til optagelse som medlem har ifølge arbejdsløshedsforsikringslovens § 41 og § 67 følgende:

Personer, som enten er beskæftiget som lønmodtager inden for kassens faglige område, og som inden for de sidste 10 uger umiddelbart før begæring om optagelse har haft sådan beskæftigelse i mere end 300 timer (fuldtidsforsikring) eller mindst 150 timer (deltidsforsikring) eller dokumenterer at kunne få og faktisk får sådan beskæftigelse umiddelbart efter optagelsen.

Personer, som har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse til kassens faglige område af mindst 18 måneders varighed, når begæring fremsættes inden 2 uger efter uddannelsens afslutning.

Personer, som aftjener værnepligt.

Personer, som mere end midlertidigt udøver selvstændig erhvervsvirksomhed.

Der findes to arbejdsløshedskasser for selvstændige erhvervsdrivende. Optagelse som medlem er betinget af, at den selvstændige virksomhed er den pågældendes hovederhverv. Selvstændige erhvervsdrivende kan ikke deltidsforsikres.

Efter lovens § M, stk. 6, afgør Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet tvivlsspørgsmål om, i hvilken arbejdsløshedskasse optagelse kan ske.

Dagpenge.

Ret til dagpenge opnås efter 1 års medlemskab af en anerkendt arbejdsløsheds-kasse, jfr. lovens § 53, stk. 1.

Dimittender opnår dog ret til dagpenge 1 måned efter optagelsen som medlem, hvis begæring om optagelse fremsættes inden 2 uger efter den erhvervsmæssige uddannelses afslutning, jfr. lovens § 54.

Ret til dagpenge er endvidere betinget af, at medlemmet forud for hver udbe-taling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger inden for de sidste 3 år eller i tilsvarende omfang har udøvet selvstændig erhvervs-virksomhed. Kun arbejde i medlemsperioder kan medregnes, jfr. lovens § 55, stk. 1.

For deltidsforsikrede medlemmer gælder der tilsvarende et krav om, at medlem-met forud for hver udbetaling af dagpenge skal have haft arbejde som lønmod-tager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 17 uger inden for de sidste 3 år, jfr. lovens § 72, stk. 1.

For dimittender medregnes uddannelsestiden i arbejdsperioden, jfr. lovens § 56, stk. 1.

Dagpenge kan kun udbetales til et medlem, som er ledigt, jfr. lovens § 57, stk. 1.

Den dagpengesøgende skal være til rådighed for arbejdsmarkedet, det vil sige være tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende, være aktivt arbejds-søgende og være i stand til at påtage sig arbejde, jfr. lovens § 57, stk. k, og § 62.

En selvstændig erhvervsdrivende anses for at være ledig, når hans personlige arbejde i virksomheden er ophørt mere end midlertidigt, jfr. lovens § 57, stk. 3.

Betingelsen om, at ophøret af pågældendes beskæftigelse i virksomheden skal være af mere end midlertidig karakter, er indsat for at hindre, at dagpengene kommer til at virke som støtte for virksomheden. Arbejdsophør som følge af sæsonmæssig lukning, kortvarige virksomhedsophør, nedlæggelse af driften på grund af arbejdsmangel, sæsonsvingninger o.lign., hvor den pågældende ikke har tænkt sig helt at ophøre med virksomheden, medfører derfor ikke, at den pågældende kan betragtes som ledig, og der vil ikke kunne udbetales dagpenge under sådanne midlertidige lukninger/ophør.

For at det skal være muligt at undgå, at en selvstændig erhvervsdrivende kan melde sig ledig og modtage dagpenge ved midlertidigt ophør med driften af en virksomhed, har man anset det for nødvendigt som hovedregel at kræve, at enhver tilknytning til virksomheden er fuldstændig ophørt, og at dette i videst muligt omfang kan dokumenteres.

For selvstændige erhvervsdrivende beregnes dagpengene på grundlag af den pågældendes indtægt af virksomheden i årene forud for ledigmeldelsen, og der findes ikke en mindste sats for dagpengenes størrelse. Hvis virksomheden ikke har givet indtægt, kan der således slet ikke udbetales dagpenge. Hvis indtægten har været beskeden, bliver dagpengesatsen tilsvarende lav.

Medlemmer af en lønmodtagerkasse, der har selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, kan bevare medlemskabet af lønmodtagerkassen. For alle, der har selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, gælder imidlertid et særligt (skærpet) arbejdskrav. De skal således forud for hver udbetaling af dagpenge have haft arbejde som lønmodtager i en tid, som svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger - for deltidsforsikrede 17 uger - inden for de sidste 18 måneder - eller i tilsvarende omfang have udført selvstændig erhvervsvirksomhed som hovedbeskæftigelse, jfr. lovens § 58 og Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 260 af 28. april 1988 om retten til arbejdsløshedsdagpenge for medlemmer, som under ledighed har bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed. Endvidere medfører de timer, der er anvendt på virksomheden, fradrag i dagpengene. Dette gælder, hvad enten de anvendte timer har været indtægtsgivende eller ej.

Ved drift af selvstændig virksomhed er der ingen sammenhæng mellem det faktiske tidsforbrug og virksomhedens indtjening, og det er derfor den faktisk anvendte tid og ikke den eventuelle indtægt heraf, der skal lægges til grund ved beregning af fradrag i dagpengene.

Reglerne vedrørende selvstændig erhvervsvirksomhed er for tiden under revision.

Inden for visse lønmodtagerområder, hvor arbejdet har en sådan karakter, at den medgæede tid ikke eller kun vanskeligt kan kontrolleres, eller hvor der er tale om bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed i form af enkeltstående arbejdsforhold, hvor betalingen er baseret på et anslået tidsforbrug (eksempelvis en enkeltstående arbejdsopgave for en arkitekt, konsulent eller rådgivende ingeniør) kan fradrag i dagpengene beregnes på grundlag af det antal "arbejdstimer", der fremkommer ved at dividere indtægten med den gældende omregningssats.

Omregningssatsen svarer til den af Danmarks Statistik offentliggjorte timeløn for faglærte arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet. Omregningssatsen reguleres pr. 1. april og 1. oktober på grundlag af timefortjeningen i det nærmest forudgående kvartal. Omregningssatsen er p.t. beregnet til kr. 91,43.

Efterløn.

Efterlønsordningen, der blev indført i januar 1979, er et tilbud til de 60 til 66 årige om at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen. Tilbuddet gælder både lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende.

Det er et krav, at medlemmet forlader arbejdslivet, hvilket for selvstændige erhvervsdrivende indebærer, at virksomheden skal være ophørt ved salg, bortforpagtning e.l., jfr. lovens § 75 a, og § 57, stk. 3.

Ud over aktuelt medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse, er det en betingelse for at kunne overgå til efterløn, at medlemmet har været medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse i sammenlagt 10 år inden for de sidste 15 år. Yderligere er det et krav, at medlemmet opfylder betingelserne for ret til dagpenge, og at medlemmet har bopæl her i Danmark, jfr. lovens § 75 b, stk. 1.

Efterlønnen beregnes på samme måde som arbejdsløshedsdagpengene. I den periode (max. 2 1/2 år), hvor medlemmet i tilfælde af ledighed ville have ret til dagpenge, svarer efterlønnen til medlemmets beregnede dagpengesats. I resten af efterlønsperioden udgør efterlønnen højst 80 % af den højeste dagpengesats, jfr. lovens § 75 d og § 75 e.

I efterlønsperioden er det tilladt at have 200 timers erhvervsarbejde inden for hvert kalenderår, dog er det ikke tilladt at arbejde i de første 5 uger efter overgangen til efterløn, jfr. lovens § 75 c. Også ulønnet arbejde skal medregnes. Overskrides 200 timers begrænsningen, skal medlemmet udtræde af efterlønsordningen.

Vedvarende selvstændig virksomhed kan ikke påbegyndes eller videreføres i efterlønsperioden, men efterlønsmodtagere kan påtage sig enkeltstående arbejdsopgaver, der har karakter af selvstændig virksomhed, inden for 200 timers reglen.

b. Reglernes betydning for kunstnere.

Medlems- og dagpengeret.

Som det fremgår af afsnit a, kan optagelse ske på grundlag af mere end midlertidig udøvelse af selvstændig virksomhed.

Dette betyder, at personer, der har selvstændig kunstnerisk virksomhed som hovederhverv, kan optages i en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende. Dette gælder, hvad enten der er tale om forfattervirksomhed, billedkunstnerisk virksomhed eller anden virksomhed med kunstnerisk tilsnit.

Dagpengeretten vil imidlertid være betinget af, at den pågældendes kunstneriske virksomhed er ophørt.

Dagpengenes størrelse vil være afhængig af den pågældendes indtægt af den kunstneriske virksomhed i årene forud for ledigmeldelsen, hvilket i visse tilfælde kan betyde, at der slet ikke kan udbetales dagpenge, jfr. afsnit a.

Der er også forskellige kategorier af kunstnere, der kan optages i en lønmodtagerarbejdsløshedskasse.

Optagelse i en lønmodtagerarbejdsløshedskasse kan ske på grundlag af lønmodtagerarbejde inden for en arbejdsløshedskasses faglige område eller en gennemført erhvervsmæssig uddannelse inden for en arbejdsløshedskasses faglige område.

Det er en afgørende betingelse for optagelse i en lønmodtagerarbejdsløshedskasse, at beskæftigelsen eller den erhvervsmæssige uddannelse kan henføres til en arbejdsløshedskasses faglige område.

Det faglige område er fastsat i de respektive arbejdsløshedskassers vedtægter, som skal godkendes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Etablering af et fagligt lønmodtagerområde, der kan danne grundlag for optagelse i en arbejdsløshedskasse, forudsætter en vis udbredelse af varige stillinger, der på sædvanlig måde vil blive udbudt på arbejdsmarkedet, ligesom det forudsætter, at der normalt er reel mulighed for arbejdsformidlingen (samt arbejdsløshedskasser med anvisningsret) til at anvise ledige medlemmer arbejde inden for området.

Etablering af et fagligt lønmodtagerområde forudsætter således, at der er en vis ensartethed i henseende til indholdet af de stillinger og/eller forudsætninger (uddannelse) for at udføre den beskæftigelse, der udbydes.

Disse forudsætninger anses for at være opfyldt for eksempelvis lønarbejdende musikere, artister, dansere og sangere, der kan optages i Tjenernes, Musikerne og Artisternes Arbejdsløshedskasse, journalister og pressefotografer, der kan optages i Journalisternes Arbejdsløshedskasse, og andre fotografer, filmfotografer m.v., der kan optages i Teknikernes Arbejdsløshedskasse.

Mange fra disse grupper vælger imidlertid at arbejde på free-lance-basis.

I sådanne tilfælde kan det ofte være vanskeligt at afgøre, om de pågældende skal betragtes som lønmodtagere eller som selvstændige erhvervsdrivende.

Ved afgørelsen heraf lægges der bl. a. vægt på, om der er nogen form for økonomisk risiko i forbindelse med indtægtserhvervelsen, og om der er foretaget og godkendt skattemæssige fradrag efter de regler, der gælder for selvstændige erhvervsdrivende.

De pågældendes kassetilhørsforhold og dagpengeret til herefter være afhængig af, om den kunstneriske virksomhed udøves som hoved- eller bibeskæftigelse, jfr. afsnit a.

Der findes også kunstnere, hvis særlige forhold gør dem meget vanskelige at indpasse som lønmodtagere i arbejdsløshedsforsikringssystemet.

Billedkunstnere vil typisk være selvstændigt virkende kunstnere i den forstand, at de for den del af deres beskæftigelse, der består af kunstnerisk virksomhed, selv tilrettelægger deres kunstneriske aktiviteter både med hensyn til indhold og omfang og selv løber den økonomiske risiko i forbindelse med indtægtserhvervelsen.

Billedkunstnere kan derfor - hvis der er tale om de pågældendes hovederhverv - optages i en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende.

Det har imidlertid vist sig, at en række billedkunstnere, der alle er medlemmer af Danske Billedkunstneres Fagforening (DBF), i løbet af de senere år i et vist omfang har haft lønmodtagerbeskæftigelse af kunstnerisk karakter.

Der er derfor gentagne gange ansøgt om at få billedfaget godkendt som fagligt lønmodtagerområde, således at de pågældende kan optages i en bestemt eksisterende arbejdsløshedskasse. Senest har Funktionærernes Arbejdsløshedskasse ansøgt om at få billedfaget godkendt som fagligt område under Dansk Funktionærforbund.

Der er hidtil givet afslag på ansøgninger om at få billedfaget godkendt som fagligt lønmodtagerområde, idet det er opfattelsen, at der ikke er etableret et egentligt lønmodtagerområde for billedkunstnere, det vil sige et område med en vis udbredelse af varige stillinger, som kan udbydes på det frie arbejdsmarked på samme måde som inden for de traditionelle lønmodtagerområder.

Billedkunstnere kan derfor ikke optages som medlemmer af en eksisterende lønmodtagerarbejdsløshedskasse på grundlag af billedkunstnerisk virksomhed som sådan, ligesom de heller ikke kan optages som dimittender efter at have gennemført en billedfagsuddannelse på et af de godkendte kunstakademier.

Et væsentligt argument imod godkendelse af billedkunstnerfaget som fagligt lønmodtagerområde har været, at akademiernes billedfagsuddannelser - selv om de indholdsmæssigt kan sidestilles med andre længerevarende uddannelser - hovedsagelig sigter mod at uddanne billedkunstnere, der arbejder som selvstændige kunstnere. (Der kan ikke optages dimittender i de to arbejdsløsheds-kasser for selvstændige erhvervsdrivende).

Et andet væsentligt argument har været, at "det faglige område" er meget begrænset. Bortset fra undervisere ansættes billedkunstnere overvejende til at udføre enkeltstående arbejder og ikke i varige stillinger. Stillingerne vil typisk ikke blive besat af nyuddannede ukendte kunstnere, som får jobbet i kraft af deres uddannelse, men af konkrete "etablerede" kunstnere. Dette betyder, at der ikke er samme mulighed for anvisning af arbejde, som inden for de traditionelle lønmodtagerområder.

Endelig er det overordentligt vanskeligt at kontrollere, om en ledig billedkunstner udfører kunstnerisk arbejde i ledighedsperioden.

I relation til arbejdsløshedsforsikringen er dette kontrolproblem temmelig væsentligt, fordi i modsætning til personer, der har billedkunstnerisk virksomhed som hobby, vil personer, der har billedkunstnerisk virksomhed som fag, ikke kunne udføre nogen form for kunstnerisk aktivitet i en ledighedsperiode, uden at det betragtes som arbejde, som - udover fradrag i dagpengene - kan medføre, at de pågældende bliver underlagt det særlige arbejdskrav, der gælder for personer, som har selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, eller må lade sig overflytte til en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende.

Foreløbig er der ikke noget, der tyder på, at der skulle være etableret et egentligt lønmodtagerområde for billedkunstnere, det vil sige et område med en vis udbredelse af varige stillinger, som kan udbydes på det frie arbejdsmarked på samme måde som inden for de traditionelle lønmodtagerområder. De reelle muligheder for at anvise ledige billedkunstnere, herunder specielt dimittender, kunstnerisk arbejde vil under alle omstændigheder være så begrænsede, at det allerede af den grund er meget vanskeligt at indpasse billedkunstnere som lønmodtagergruppe i forsikringen.

Det skal understreges, at det forhold, at billedkunstnerisk arbejde ikke som sådan kan danne grundlag for optagelse i en lønmodtagerarbejdsløshedskasse, ikke er ensbetydende med, at billedkunstnere generelt er udelukket fra at blive forsikret som lønmodtagere. Der vil naturligvis ikke være noget i vejen for, at personer, der har arbejde (af kunstnerisk tilsnit), som kan henføres til en arbejdsløshedskasses bestående faglige område, kan optages i arbejdsløshedsforsikringen.

Dette gælder f. eks. undervisere, grafikere og dekorationsmalere.

Efterløn.

For kunstnere, der har kunstnerisk virksomhed som hovederhverv, indebærer de i afsnit a skitserede regler, at virksomheden ved overgang til efterløn skal ophøre.

Der er dog i efterlønsperioden mulighed for at udføre enkeltstående opgaver, f. eks. et bestillingsarbejde, under forudsætning af, at arbejdet kan udføres inden for 200 timer. Kan den til arbejdet medgåede tid ikke eller kun vanskeligt kontrolleres, f. eks. fordi arbejdet udføres i kunstnerens hjem, vil der ske omregning af det honorar/den aflønning, kunstneren modtager, til timer. Omregningen sker ved, at honoraret/lønnen deles med den gældende omregningssats (p.t. kr. 93,01), og det beregnede timetal opgøres inden for 200 timers reglen. Det faktiske tidsforbrug må dog under ingen omstændigheder overstige 200 timer.

De, som har haft kunstnerisk virksomhed som bibeskæftigelse, er ligeledes afskåret fra at videreføre endsige udvide denne virksomhed i efterlønsperioden.

Der har fra blandt andet Dansk Forfatterforening og Dansk Kunstnerråd været rejst kritik af disse regler, idet foreningerne finder, at udøvende kunstnere på efterlønstidspunktet har erhvervet stor viden og erfaring, som reglerne afskærer kunstnerne fra at anvende og videreformidle. Foreningerne har foreslået en ændring af reglerne, således at kunstnere i højere grad kan udføre kunstnerisk virksomhed i efterlønsperioden. De forelåede ændringer kan dog vanskeligt indpasses i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen.

Et alternativ til efterlønsordningen for udøvende kunstnere kan meget vel være en indtægtsløshedskasse, som den af Dansk Kunstnerråd foreslåede.

c. Konklusion.

Som det fremgår af det foranstående, kan selvstændigt virkende kunstnere optages i en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende, hvis den kunstneriske virksomhed er deres hovederhverv.

Problemet set ud fra kunstnernes synspunkt er, at de i givet fald ikke vil kunne få dagpenge, med mindre den kunstneriske virksomhed ophører mere end midlertidigt. Ifølge reglerne skal nemlig den kunstneriske produktion ophøre, hvad enten den giver indtægt eller ej.

Set ud fra kunstnernes synspunkt kan det, også være et problem, at dagpengenes størrelse er afhængig af indtægterne i årene forud for ledigmeldelsen, og at der i den forbindelse ikke findes en mindste sats for dagpengenes størrelse. Hvis den kunstneriske virksomhed ikke har givet indtægt, kan der således slet ikke udbetales dagpenge. Hvis indtægten har været beskeden, bliver dagpengesatsen tilsvarende lav. Dette hænger sammen med, at arbejdsløhedsforsikringen er en forsikring mod de (aktuelle) indtægtstab, der er en direkte følge af manglende arbejde eller ophør med selvstændig virksomhed, men derimod ikke en forsikring mod manglende indtægt som sådan.

Problemet set fra arbejdsløhedsforsikringssystemets side er fremfor alt, at det ikke er muligt at kontrollere, at den kunstneriske virksomhed faktisk er ophørt.

De forannævnte problemer gør sig også gældende på efterlønsområdet.

Som det endvidere fremgår af det foranstående, er der etableret et reelt lønmodtagerområde for visse former for kunstnerisk beskæftigelse, således at de pågældende grupper kan optages i en eksisterende arbejdsløshedskasse på grundlag af sådan beskæftigelse.

Det er **Arbejdsministeriets** opfattelse, at der er en række kunstnergrupper, hvis forhold er så specielle, at de ikke naturligt hører hjemme i nogen af de eksisterende arbejdsløshedskasser, det vil sige hverken i en lønmodtager-arbejdsløshedskasse eller i en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende.

Det er endvidere Arbejdsministeriets opfattelse, at disse kunstnergrupper i virkeligheden også ville være dårligt tjent med at indpasses i det almindelige arbejdsløhedsforsikringssystem.

D. Kultur- og Kommunikationsministeriet.

1. Kultur- og Kommunikationsministeriet støtter såvel skabelsen som formidlingen af dansk kunst og kultur.

I sammenhæng med behandlingen af kunstneres økonomiske vilkår vil det have mindre interesse at omtale den formidlende side af virksomheden fremfor støtten til skabelse af kunst. Inden for sidstnævnte område vil især de ordninger, hvor kunstnere direkte modtager beløb såsom stipendier og legater, afgifter eller andet vederlag for udførte værker være relevante.

Hovedområderne er her biblioteksafgiftsloven, ophavsretsloven og loven om Statens Kunstfond.

Det skal fremhæves, at på ingen af de nævnte områder kan støtten tildeles eller afgifter til kunstnere udbetales ud fra socialt prægede kriterier bortset fra meget få tilfælde, hvor der kan ydes mindre beløb til kunstneres efterladte eller til ældre fortjente kunstnere og lignende.

2. Ifølge loven skal Statens Kunstfond virke til fremme af dansk skabende kunst, og opfylder dette formål bl. a. ved indkøb af kunst og kunsthåndværk m.v., finansiering af udsmykningsopgaver, støtte til bestilling af musikalske kompositioner, produktionspræmier til bøger o.s.v.

Af nok så stor betydning er endvidere de 3-årige arbejdslegater, som kunstfondens udvalg inden for hver sit respektive område kan tildele kunstnere. Arbejdslegaterne udgør i 1988 150.000 om året i 3 år. Endvidere kan udvalgene yde mindre, enkeltstående legatbeløb og rejselegater.

Der er for udvalget ingen tvivl om, at de 3-årige arbejdslegater er medvirkende til at stabilisere modtagerens økonomi i en periode og herved sikre den fornødne arbejdsro for kunstneren.

I 1988 er antallet af Statens Kunstfonds 3-årige legater, i alt 53, fordelt som følger:

De billedkunstneriske udvalg: 21 legater.

Tonekunststudvalget: 6 legater.

Det litterære udvalg: 15 legater.

Udvalget vedrørende kunsthåndværk og formgivning: 7 legater.

Arkitekturudvalget: k legater.

I henhold til loven om Statens Kunstfond indstiller kunstfondens repræsentantskab til kultur- og kommunikationsministeren, hvilke kunstnere, der skal modtage ledige, livsvarige kunstnerydelser på finansloven.

De kunstnerydelser, der er uddelt siden revisionen af loven om Statens Kunstfond i 1978, er indtægtsregulerede efter størrelsen af kunstnernes socialindkomster.

Maksimumsydelsen udgør 62.500 kr. årligt, minimumsydelsen 10.000 kr. årligt.

Der resterer 6 af de såkaldte hædersgaver på finansloven. Disse konverteres ved ledighed til livsvarige kunstnerydelser, hvis antal, når ordningen er fuldt udbygget, vil udgøre 207 ialt.

3. Biblioteksafgiftsloven pålægger betaling af afgift til forfattere, hvis bøger er indkøbt til brug i folkebibliotekerne. Afgiften er baseret på antal **indkøbte** eksemplarer efter nærmere regler.

I 1987 udbetaltes i almindelig biblioteksafgift til ca. 6.000 forfattere 91.568.000 kr. Rådighedsbeløbet for bøger (med flere forfattere) udgjorde 5.025.800 kr., og beløbet til oversættere udgjorde 1.968.400 kr.

Nedenfor er angivet, hvorledes afgiftsmodtagere i 1987 fordeler sig på beløbskategorier:

	Beløb	Antal forfattere
a)	over 300.000 kr.	14
b)	mellem 200.000 - 300.000 kr.	32
c)	mellem 100.000 - 200.000 kr.	148
d)	mellem 80.000 - 100.000 kr.	58
e)	mellem 60.000 - 80.000 kr.	106
f)	mellem 40.000 - 60.000 kr.	178
g)	mellem 30.000 - 40.000 kr.	165
h)	mellem 20.000 - 30.000 kr.	260
i)	mellem 10.000 - 20.000 kr.	745
j)	mellem 509 - 10.000 kr.	4.888

994 forfattere havde mindre end 100 bøger og har derfor ikke modtaget afgift.

Gennemsnitsafgiften pr. forfatter er i 1987 ca. 13.500 kr.

I øjeblikket arbejder et af kultur- og kommunikationsministeren nedsat udvalg med en revision af biblioteksafgiftsloven.

4. Af områder, som er ophavsretligt begrundet, vil udvalget nævne **KODA-afgiften**. Denne afgift udgør betaling for offentlig fremførelse af den af ophavsmændene komponerede musik og dertil hørende forfattede tekster.

I 1987 udgjorde det af KODA som den organisation, der varetager de berettigede kunstneres interesser på dette område, afregnede beløb ca. 75.5 mill. kr.

Heraf forventes 38 mill. kr. fordelt til danske rettighedshavere og ca. 32 **mill.** kr. til udenlandske.

Nedenfor gengives en oversigt over KODA-udbetalinger til danske komponist- og forfattermedlemmer:

Beløb i kr.	Antal modtagere	
	1988	1987
150.000 -	1407	1323
75.000 - 150.000	892	836
50.000 - 75.000	312	263
30.000 - 50.000	333	293
10.000 - 30.000	80	67
5.000 - 10.000	40	31
1.000 - 5.000	33	25
0 - 1.000	n	7

Kapitel IV Udvalgets generelle overvejelser.

1. Om baggrunden for udvalgets forslag.

Det er almindeligt anerkendt, at kunstnerstanden generelt set hører til de økonomisk dårligst stillede befolkningsgrupper i Danmark. Om end der ikke findes megen statistisk oplysning herom, er der for udvalget ingen tvivl om, at store dele af kunstnerstanden i lange perioder er henvist til kontanthjælp efter bistandsloven for at kunne opretholde eksistensen. Baggrunden for kunstnernes utilfredsstillende situation må søges i en række indbyrdes forskelligartede forhold, der tilsammen i en række tilfælde viser sig at virke urimeligt hæmmende på kunstnernes livsvilkår og arbejdsbetingelser.

En af de væsentligste faktorer i denne sammenhæng, hvorved kunstnerstanden stort set er stillet anderledes end andre samfundsgrupper, er, at hvervet som selvstændigt arbejdende kunstner ikke danner basis for et arbejdsmarked i traditionel forstand med et udbud af faste stillinger, løn- og arbejdsoverenskomster m.v.

Skal man karakterisere kunstnerne i erhvervsmæssig henseende, er det nærliggende at betegne de skabende kunstnere, der i reglen ikke er i noget ansættelsesforhold, som selvstændige erhvervsdrivende.

Der er imidlertid en række forskelle imellem almindelige selvstændige erhvervsdrivende og selvstændigt arbejdende kunstnere, der gør, at de eksisterende regler inden for arbejdsmarkedsområdet, i sociallovgivningen og i øvrigt også i skatte- lovgivningen ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser kunstnernes særlige forhold.

Blandt de forhold, der i den forbindelse bør fremhæves, er, at det er karakteristisk for kunstnerens erhvervsmæssige vilkår, at det produkt, kunstværket, der skal danne basis for indtjeningen, kan være under udarbejdelse i en lang periode, undertiden 2-3 år eller længere, hvor der ofte indgår ingen eller meget små indtægter. I mange tilfælde udebliver indtjeningen helt, eller den bliver væsentligt mindre end forventet.

Det kan således være, at en skulptur, der har haft en lang fremstillingsperiode, ikke bliver solgt umiddelbart, at et romanmanuskript ikke antages eller først efter en tid udgives, og da måske i et lille oplag og med eventuelt svigtende salg.

I sådanne perioder vil en kunstner ofte være henvist til kontanthjælp efter bistandsloven eller andre sociale ydelser.

For størstedelen af kunstnernes vedkommende er den betaling, der kan opnås for produktet, ikke af en størrelsesorden, der kan sikre opretholdelsen af tilværelsen på et blot rimeligt niveau, hverken ideelt set eller i forhold til andre grupper. Ligeledes er der sjældent et rimeligt forhold mellem den investerede arbejdsindsats og det økonomiske udbytte deraf.

Når en kunstner afsætter et værk, kan det alt efter omstændighederne under tiden indbringe kunstneren et relativt betydeligt engangsbeløb. Det må imidlertid erindres, at uanset sådanne enkelte tilfælde er der sædvanligvis et klart misforhold mellem en kunstners livsindkomst og de nævnte enkeltstående større indtægter, som udjævnet over et livslangt erhvervsforløb ikke sikrer kunstnere en gennemsnitsindkomst på linie med andre grupper i samfundet.

Det er således ikke relevant at tale om, at de selvstændige kunstnere mangler arbejde. Derimod er der et stort behov for, at kunstnerne kan få adgang til at forsikre sig mod de svigtende indtægter af arbejdet, hvor det for andre samfundsgrupper er af betydning at kunne forsikre sig mod svigtende indtægter på grund af arbejdsløshed.

Som det fremgår af kunstnerbeskatningsudvalgets delbetænkning "Beskatning af kunstnere", 1987, vil selvstændigt arbejdende kunstnere typisk ikke have varelagre og afskrivningsberettigede aktiver, og kunstneres største "driftsudgift" vil sædvanligvis være leveomkostningerne. Kunstnerne har efter skattemyndighedernes praksis sædvanligvis heller ikke umiddelbar mulighed for at lade deres indtægter og udgifter fra den kunstneriske virksomhed blive underkastet selskabsbeskatning.

Alle disse forhold må nødvendigvis tages i betragtning i realistiske overvejelser over, hvorledes kunstnerens sociale status kan forbedres.

Udvalget lægger vægt på at understrege, at dets forslag med de modifikationer, der følger af forholdenes forskellighed med hensyn til arbejdsmarkedsvilkår o.s.v., principielt tilsigter en økonomisk ligestilling af kunstnerne med andre befolkningsgrupper. Det er derfor af afgørende betydning, at forslaget om indtægtsløshedskasse for kunstnere bygger på forsikringsmæssige principper.

2. Afgrænsning af personkredsen.

Vedrørende spørgsmålet om afgrænsning af personkredsen i relation til en eventuel indtægtsløshedsforsikring har udvalget, i lighed med kunstnerbeskatningsudvalget, taget udgangspunkt i ophavsretslovgivningen. Udvalget er hermed opmærksomt på, at personkredsen kan omfatte andre end egentlige kunstnere, f. eks. faglitterære forfattere. Imidlertid vil der næppe være et større incitament for andre personer, der ligesom kunstnerne er omfattet af ophavsretslovgivningen, til at ønske optagelse i indtægtsløsheds-kassen, idet disse persongrupper i reglen vil være omfattet af andre ordninger.

Udvalget fremhæver, at såvel skabende kunstnere, der er omhandlet i ophavsretslovens kapitel 1, og udøvende kunstnere som omhandlet i lovens kapitel 5, er omfattede af forslaget om indtægtsløshedsforsikringen. Endvidere findes det rigtigt at henvise til fotografiloven, for så vidt angår fotografer og billedkunstnere, der arbejder med fotografi som egentlig billedkunstnerisk udtryksform.

Nedenfor er til illustration angivet medlemsantallet for de under Dansk Kunstnerråd hørende medlemsorganisationer:

Aktive Autorer	20
Billedkunstnernes Forbund	950
Dansk Forfatterforening	1.620
Dansk Komponistforening	135
Dansk Skuespillerforbund	1.325
Danske Arkitekters Landsforening	5.500
Danske Jazz , Beat og Folkemusikautorer	350
Danske Kunsthåndværkeres Landssammenslutning	350
Filmarbejderforeningen	511
Foreningen af Danske Sceneinstruktører	107
Fotografisk Landsforbund	1.500
Industrielle Designere	170
Sammenslutningen af Danske Filminstruktører	70
Sammenslutningen af Danske Scenografer	92
Tegnerforbundet	150
Danske Formgivere	<u>600</u>
I alt	<u>13.450</u>

En række af ovennævnte organisationer, herunder Billedkunstnernes Forbund, Dansk Forfatterforening, Dansk Komponistforening, Danske **Jazz**, Beat og Folkemusikautorer og Industrielle Designere har ikke decideret tilhørsforhold til arbejdsløsheds-kasser, jfr. det i kapitel VI anførte vedrørende eventuelle indtægtsløsheds-kasse-medlemmer.

Nogle organisationer har tilhørsforhold til arbejdsløsheds-kasser, herunder Dansk Skuespillerforbund, Danske Arkitekters Landsforening, Fotografisk Landsforbund **m.fl.**

Det bør endelig nævnes, at en del medlemmer af diverse kunstnerorganisationer i anden sammenhæng er medlemmer af forskellige arbejdsløsheds-kasser.

Kapitel V Sammenfatning af betænkningens forslag.

- A. Som resultat af udvalgets drøftelser om etablering af en indtægtsløshedskasse for kunstnere er der udarbejdet et udkast til forslag til lov om indtægtsløshedsforsikring for kunstnere med en række varianter, som kunne være mulige løsninger af de problemer, der er beskrevet under udvalgsarbejdet.

Udkastet er bygget op efter samme system som arbejdsløshedsforsikringsloven. Dette skyldes dels, at Dansk Kunstnerråds forslag, som bl. a. har ligget til grund for udvalgets drøftelser, er bygget op efter denne model, dels at der må forventes et samspil mellem arbejdsløshedsforsikringssystemet og indtægtsløshedsforsikringen, som gør det hensigtsmæssigt, at de to regelsæt i videst muligt omfang er sammenfaldende.

Efter forslaget finansieres indtægtsløshedsforsikringen gennem medlemsbidrag og refusioner fra staten.

Det er forudsat, at indtægtsløshedskassens administrationsomkostninger i lighed med arbejdsløshedskassernes - skal være staten uvedkommende, og at disse omkostninger således skal dækkes af medlemsbidrag.

Ret til optagelse som medlem og ret til ydelser fra indtægtsløshedsforsikringen er efter forslaget betinget af en vis forudgående minimumsindtægt af kunstnerisk arbejde.

Udkastet indeholder to principielt forskellige modeller for beregning af indtægtsløshedsydelsens størrelse.

Efter forslagens model I beregnes indtægtsløshedsydelsens størrelse på grundlag af forudgående indtægter ved kunstnerisk virksomhed, og højeste indtægtsløshedsydelse svarer til højeste arbejdsløshedsdagpenge. Det enkelte medlem kan dog højst få udbetalt indtægtsløshedsydelsen med et beløb, der svarer til 90 % af medlemmets hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed.

Efter forslagens model II sigter mod at sikre kunstnerne en vis årlig minimumsindtægt, der er uafhængig af deres hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed. Efter denne model svarer indtægtsløshedsydelsens højeste beløb til 80 % af højeste dagpenge. Da der er tale om minimumsindtægtssikring, indeholder model II, i modsætning til model I, ikke bestemmelser om et individuelt maksimum.

Forslagets model III er en variation af model I. Den imødekommer et ønske fra kunstnerrepræsentanterne i udvalget om, at såvel indtægter ved kunstnerisk virksomhed som andre arbejdsindtægter skal kunne indgå i beregningsgrundlaget for indtægtsløshedsydelsen.

- D. På baggrund af to afgørelser fra Den Sociale Ankestyrelse vedrørende tildeeling af kontanthjælp til kunstmalerer mener udvalget, at der i bistandsloven bør indføres en mere objektiv regel om, hvad kunstnere må beskæftige sig med i en kontanthjælpsperiode.

Reglen bør sikre, at udøvelse af kunstnerisk virksomhed, som ikke muliggør optagelse og udbetaling fra indtægtsløsheds-kassen, bliver betragtet som bibe-skæftigelse, jfr. kapitel VII.

- C. Det er udvalgets opfattelse, at de gældende regler om syge- og barselsdagpenge ikke diskriminerer kunstnere i forhold til andre selvstændige erhvervsdrivende med samme lave indtægter. Udvalget foreslår derfor ikke indført særregler for kunstnere i loven om sygedagpenge bortset fra, at der bør tilvejebringes hjemmel til, at ydelsen fra indtægtsløsheds-kassen, jfr. kapitel VI, betragtes som en dagpengeberettigende indtægt.

Kapitel VI Udvalgets forslag til lov om indtægtsløshedsforsikring for kunstnere.

Model I

Kapitel 1. Den anerkendte Indtægtsløshedskasse for kunstnere.

formål

§ 1. Kunstnernes Indtægtsløshedskasse (i det følgende betegnet som I-kassen) er en forening af kunstnere, der er omfattet af lovgivningen om ophavsret og fotografi. Den har udelukkende til formål at sikre sine medlemmer økonomisk bistand i tilfælde af indtægtsløshed efter reglerne i denne lov.

Statsanerkendelsen

§ 2. I-kassen kan efter begæring opnå statsanerkendelse, hvis dens vedtægter er godkendt af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Stk. 2. Der kan kun gives statsanerkendelse til én I-kasse for kunstnere.

Stk. 3. Til statsanerkendelsen er knyttet de rettigheder, der omhandles i denne lov, herunder retten til forskud og refusion fra statskassen.

Stk. 4. Til statsanerkendelsen er tillige knyttet de forpligtelser, der omhandles i loven, herunder pligten til at være underlagt offentligt tilsyn.

Stk. 5. Tilsynet forestås af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Vedtægten

§ 3. I-kassens vedtægt skal være i overensstemmelse med regler, som udarbejdes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Stk. 2. Vedtægten skal indeholde oplysninger om:

1. Kassens navn, hjemsted og formål.
2. Kassens ledelse og de enkelte organers myndighed samt om urafstemning.
3. Medlemmernes optagelse, rettigheder og pligter.
4. Regnskabsvæsen, kasseeftersyn og revision samt anbringelse af kassens midler. Af kassens revisorer skal mindst en være statsautoriseret revisor.
5. Regler om vedtægtsændringer og om formuens anvendelse ved kassens ophør.
6. Regler om den dokumentation, der skal foreligge, før indtægtsløshedsydelse kan udbetales.

Stk. 3. Vedtægterne skal godkendes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Stk. 4. Ændring af vedtægterne er først gyldig, når den er godkendt af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Statsanerkendelsens bortfald m.v.

§ 4. I-kassens statsanerkendelse bortfalder, hvis kassens øverste myndighed træffer beslutning herom med mindst 3/k af de afgivne stemmer, og beslutningen herefter godkendes ved almindelig afstemning blandt alle kassens medlemmer med mindst 3/k af de afgivne stemmer.

§ 5. Arbejdsministeren kan bestemme, at I-kassens anerkendelse bortfalder, eller at statens refusion bortfalder helt eller delvis i en periode,

1. hvis kassens ledelse tilsidesætter reglerne i denne lov eller bestemmelser, der er fastsat i henhold til loven,
2. hvis kassens virksomhed ikke foregår under iagttagelse af fornøden påpasselighed og orden, eller
3. hvis direktøren for arbejdsløshedsforsikringen skønner, at kassen i forholdet til medlemmerne eller til de statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser virker på en for indtægtsløshedsforsikringen i sin helhed uheldig måde.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan bestemme, at statens refusion og forskud til kassen helt eller delvis tilbageholdes, indtil kassen har fulgt et pålæg, som direktøren for arbejdsløshedsforsikringen har udstedt efter loven eller bestemmelser fastsat i henhold til denne.

Kapitel 2. Medlemsretten.

Optagelse

§ 6. Ret til optagelse som medlem har personer,

1. som har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland,
2. som er mellem 18 og 65 år, og
3. som enten
 - a. er beskæftiget mere end midlertidigt ved kunstnerisk arbejde, og som inden for de sidste 6 måneder har haft dokumenterede indtægter af deres kunstneriske arbejde svarende til 25% af højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis, jfr. § 10, eller som
 - b. har gennemført en uddannelse af mindst 18 måneders varighed ved en af direktoratet anerkendt uddannelsesinstitution for kunstnere, når begæring om optagelse fremsættes inden 2 uger efter uddannelsens afslutning.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, bestemme, at personer, der midlertidigt har bopæl på Færøerne eller i Grønland, kan optages i kassen.

Stk. 3. Intet medlem kan samtidig være medlem af en statsanerkendt arbejdsløsheds-kasse.

Stk. k. Optagelsen er ikke gyldig, før kassen har godkendt, at betingelserne for optagelse er opfyldt. Optagelsen kan tidligst finde sted fra det tidspunkt, hvor kassen har modtaget en skriftlig anmodning om optagelse.

Stk. 5. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler for anvendelsen af stk. 1, nr. 3.

Ophør af medlemskab

§ 7. Det er en betingelse for at bevare medlemskabet af kassen, at lovens betingelser herfor til enhver tid er opfyldt.

Stk. 2. Om tab af medlemsret på grund af restance med medlemskontingent eller som følge af forseelser mod kassen m.v. gælder reglerne i §§ 20, 25 og 26.

Stk. 3. Medlemskabet ophører ved udgangen af den måned, hvori medlemmet fylder 67 år.

Overflytning

§ 8. Et medlem, der mere end midlertidigt tager arbejde inden for en statsanerkendt arbejdsløshedskasses faglige område, kan lade sig overflytte til den arbejdsløshedskasse, inden for hvis område arbejdet henhører.

Stk. 2. Nærmere regler om overflytning mellem I-kassen og de statsanerkendte arbejdsløshedskasser fastsættes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Kapitel 3. Beregning af indtægtsløshedsydelse m.v.

§ 9. Indtægtsløshedsydelse udbetales for 1 måned ad gangen. Udbetalingen sker månedsvis bagud.

Stk. 2. Før der kan udbetales indtægtsløshedsydelse, skal der foreligge dokumentation for, at udbetalingsgrundlaget er korrekt. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler herom.

§ 10. Indtægtsløshedsydelsens højeste beløb udgør 10.114 kr. for en måned. Beløbet reguleres én gang årligt den 1. juli med en procent, der fastsættes på finansloven for det pågældende år.

§ 11. Indtægtsløshedsydelsen kan til det enkelte medlem højst udbetales med et beløb, der udgør 90% af medlemmets hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed.

Stk. 2. Den hidtidige månedlige indtægt, jfr. stk. 1, beregnes som den gennemsnitlige månedlige indtægt i det bedste af de 3 seneste forudgående kalenderår.

Stk. 3. Der beregnes en ny sats efter reglerne i stk. 2 pr. den 1. i hvert kalenderår.

Stk. k. Til et medlem, der opnår ret til indtægtsløshedsydelse efter § 12, stk. 3, udbetales indtægtsløshedsydelse med et beløb svarende til 80% af indtægtsløshedsydelsens højeste beløb, jfr. § 10, indtil udgangen af kalenderåret. Hvis uddannelsen afsluttes mindre end 6 måneder inden udgangen af kalenderåret, udbetales indtægtsløshedsydelsen med det i 1. punkt nævnte beløb indtil udgangen af det følgende kalenderår. Herefter beregnes indtægtsløshedsydelsen efter reglerne i stk. 1-3, dog således at indtægten beregnes som den gennemsnitlige månedlige indtjening efter uddannelsens afslutning.

Stk. 5. Indtægtsløshedsydelsen efter stk. 1-k afrundes til nærmeste hele kronebeløb.

Stk. 6. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om, hvad der anses som indtægt ved kunstnerisk virksomhed samt om fremgangsmåden ved beregning af indtægten ved kunstnerisk virksomhed.

Kapitel 4. Ret til indtægtsløshedsydelse.

S 12. Ret til indtægtsløshedsydelse opnås efter 1 års medlemskab af I-kassen.

Stk. 2. Hvis et medlem er overflyttet til I-kassen fra en statsanerkendt arbejdsløshedskasse, kan medlemsperioder i arbejdsløshedskassen medregnes til opfyldelse af betingelsen i stk. 1.

Stk. 3. Et medlem, der har afsluttet en uddannelse ved en af direktoratet anerkendt uddannelsesinstitution, jfr. § 6, stk. 1, nr. 3 b, opnår ret til indtægtsløshedsydelse 1 måned efter optagelsen, hvis begæring om optagelse har været fremsat inden 2 uger efter uddannelsens afslutning.

Stk. 4. Ret til indtægtsløshedsydelse ophører ved udgangen af den måned, hvori medlemmet fylder 67 år.

§ 13. Ret til indtægtsløshedsydelse er betinget af, at medlemmet i gennemsnit i de seneste 3 forudgående kalenderår har haft indtægter af sit kunstneriske arbejde mindst svarende til 20% af højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis, jfr. § 10. Kun arbejde i medlemsperioder, jfr. § 12, stk. 1 og stk. 2, medregnes.

Stk. 2. Hvis retten til indtægtsløshedsydelsen er bortfaldet som følge af, at betingelserne i stk. 1 ikke længere er opfyldt, er generhvervelsen af retten betinget af, at medlemmet i det seneste forudgående kalenderår har haft en indtægt ved sit kunstneriske arbejde svarende til 20% af højeste indtægtsløshedsydelse, jfr. stk. 1.

Stk. 3. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om anvendelsen af stk. 1 og stk. 2, samt regler om beregning af indtægten for medlemmer, der på grund af sygdom, uarbejdsdygtighed eller lignende i en længere periode har været ude af stand til at udføre kunstnerisk arbejde.

S 14. Retten til indtægtsløshedsydelse kan bevares under midlertidigt ophold i udlandet, hvis medlemmet bevarer fast bopæl i Danmark.

Stk. 2. Nærmere regler herom fastsættes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

S 15. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte nærmere regler om

1. ret til indtægtsløshedsydelse for et medlem, som er beskæftiget ved erhvervsarbejde, uanset om dette er lønnet eller ulønnet, og
2. hvilken betydning arbejde og indtægt skal have for størrelsen af indtægtsløshedsydelsen.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af indtægtsløshedsydelse til et medlem, som midlertidigt opholder sig på Færøerne, i Grønland eller i udlandet.

§ 16. Når et medlem i optjeningsmåneden opnår indtægter ved sin kunstneriske virksomhed, nedsættes indtægtsløshedsydelsen. Nedsættelsen sker ved, at 50% af indtægten fradrages fuldt ud i ydelsen.

Stk. 2. Når et medlem i optjeningsmåneden opnår indtægter ved erhvervsarbejde, nedsættes indtægtsløshedsydelsen, hvis summen af erhvervsindtægten og indtægtsløshedsydelsen efter eventuelle fradrag, jfr. stk. 1 og stk. 4, overstiger højeste indtægtsløshedsydelse efter § 10. Nedsættelsen sker ved, at 50% af erhvervsindtægten fradrages fuldt ud i ydelsen.

Stk. 3. Modtager et medlem ydelser efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning, fradrages ydelserne efter reglerne i stk. 2.

Stk. k. Hvis et medlem i en måned har haft fradrag, jfr. stk. 1, af større omfang end indtægtsløshedsydelsen, overføres den overskydende del af fradraget til de følgende måneder.

Stk. 5. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler herom.

S 17. Indtægtsløshedsydelse må ikke udbetales til et medlem,

1. som på grund af sygdom eller af anden grund i længere tid er ude af stand til at arbejde med sin kunstneriske virksomhed,
2. som aftjener værnepligt eller unddrager sig denne,
3. som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed, eller
4. som forsørges på institution.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler for anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1.

§ 18. Indtægtsløshedsydelse må ikke udbetales til et medlem, der deltager i undervisning.

Stk. 2. Et medlem kan dog bevare retten til ydelsen ved deltagelse i undervisning om dagen før kl. 16, hvis undervisningen ikke er godkendt som støtteberettiget efter lov om Statens Uddannelsesstøtte. Retten til ydelsen kan ligeledes bevares ved deltagelse i HF-enkeltfagsundervisning under 20 timer om ugen og i undervisning svarende til folkeskolens 8.-10. klassetrin samt i undervisning på danske folkehøjskoler i Sydslesvig. Retten til ydelsen kan dog ikke bevares, hvis uddannelsen berettiger til godtgørelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Stk. 3. Et medlem bevarer endvidere retten til indtægtsløshedsydelse uanset reglerne i stk. 2, hvis undervisningen foregår efter kl. 16, eller på lørdage og søn- og helligdage.

Stk. 4. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om de spørgsmål, der er nævnt i stk. 3, herunder om medlemmets pligt til over for I-kassen at dokumentere deltagelse i undervisningen.

Kapitel 5. Økonomi.

Indbetaling af medlemsbidrag m.v.

§ 19. I-kassen indbetaler for hvert medlem et beløb til staten, der på årsbasis svarer til 1/3 gange den højeste månedlige indtægtsløshedsydelse pr. 1. juli det foregående år, jfr. § 10.

Stk. 2. Medlemsbidragene indbetales månedsvis bagud, senest den 10. i den følgende måned.

Stk. 3. Sker indbetalingen af medlemsbidrag ikke rettidigt, skal I-kassen betale renter af bidraget med 1 1/2 pct. for hver påbegyndt måned fra forfaldsdagen, jfr. stk. 2.

Stk. 4. I-kassen kan opkræve et medlemskontingent til dækning af kassens administrationsudgifter, medlemsbidrag til staten samt til fornøden styrkelse af kassens økonomi.

Stk. 5. Medlemskontingentet skal være ens for alle kassens medlemmer.

Stk. 6. Hvis I-kassen har indtægter ud over medlemskontingenter, eller hvis den ejer formue, kan indtægterne og formuen alene anvendes til dækning af de i stk. 5 nævnte udgifter.

§ 20. Et medlem skal betale medlemskontingent efter § 19 til de af I-kassen fastsatte tidspunkter. Medlemskontingentet betales månedsvis forud.

Stk. 2. Et medlem, der undlader at betale medlemskontingent rettidigt, slettes som medlem af kassen med virkning fra det tidspunkt, indtil hvilket medlemmet har betalt kontingent. Slettelse kan dog kun finde sted, hvis medlemmet ikke har betalt det skyldige medlemskontingent senest 3 uger efter, at medlemmet skriftligt er blevet underrettet om kontingentrestancen.

Stk. 3. Skrivelsen efter stk. 2, 2. punkt, skal afsendes senest den 10. i hver måned **til** de medlemmer, der ved den forudgående måneds slutning ikke har betalt medlemskontingent for den seneste måned. Skrivelsen skal udtrykkeligt angive, at medlemmet vil blive slettet, hvis det skyldige medlemskontingent ikke bliver betalt.

Stk. k. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan ophæve slettelsen, hvis medlemmet på grund af sygdom eller andre ganske særlige omstændigheder ikke har haft mulighed for at indbetale medlemskontingentet inden for den i stk. 2 angivne frist. Det forudsættes dog, at medlemmet indbetaler det skyldige kontingent uden unødigt ophør.

Refusion

§ 21. Staten yder I-kassen refusion af de udgifter, som kassen har afholdt i det foregående regnskabsår efter kapitel **3-4**, jfr. dog §§ 5, 21, stk. 3, 22, stk. 1, og 25, stk. k.

Stk. 2. Hvis kassen ikke råder over tilstrækkelige midler til løbende at afholde udgifterne til indtægtsløshedsydelse, kan der ydes forskudsbetaling eller aconto-refusion. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 3. Krav på refusion bortfalder, og udbetalte beløb skal tilbagebetales i det omfang, I-kassen ikke efter anmodning forelægger dokumentation i overensstemmelse med regler, der fastsættes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan tillade, at stk. 3 fraviges, når ganske særlige omstændigheder taler herfor.

Stk. 5. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte regler om, hvilket dokumentationsmateriale der kan kræves forelagt, og om hvor længe materialet skal opbevares.

§ 22. Hvis I-kassens offentlige anerkendelse bortfalder, har kassen først ret til refusion efter § 21, når der er forløbet fulde 4 regnskabsår efter meddelelse af ny anerkendelse, og der for denne tid er indbetalt beløb til staten efter § 19, stk. 1.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan bestemme, at reglen i stk. 1 ikke finder anvendelse, hvis den tidligere anerkendelse bortfaldt i henhold til § k eller § 5.

§ 23. I-kassen skal inden 15. marts tilsende direktøren for arbejdsløshedsforsikringen:

1. revideret regnskab for det sidste forløbne regnskabsår,
2. beretning om kassens virksomhed i samme tidsrum samt
3. andre oplysninger, herunder eventuelt en fortegnelse over kassens medlemmer, som direktøren anser for nødvendige for beregningen af udgifter, som kassen har afholdt efter kapitel 3-4, og af de indbetalingspligtige beløb efter § 19, stk. 1.

Stk. 2. Kassens regnskabsår er kalenderåret.

S 24. I-kassens indtægt og formue skal holdes afsondret fra andre foreningers midler og må hverken som lån eller gave tilflyde andre foreninger, andre personer eller anvendes til andre formål end nævnt i § 1 og § 19, stk. k.

Kapitel 6. Forseelser mod kassen.

§ 25. Har et medlem givet I-kassen urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, der er af betydning for retten til indtægtsløshedsydelse, eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget indtægtsløshedsydelse, skal den ydelse, som er modtaget med urette, tilbagebetales af medlemmet.

Stk. 2. Tilbagebetaling af beløb efter stk. 1 kan ske ved hel eller delvis modregning i den løbende udbetaling af indtægtsløshedsydelse samt i andre krav, medlemmet har mod kassen. Modregning kan også ske, efter at medlemmet er overflyttet til en arbejdsløshedskasse.

Stk. 3. Er indtægtsløshedsydelse, som skal tilbagebetales efter stk. 1 og 2, ikke tilbagebetalt inden en frist, som kassen har fastsat, kan direktøren for arbejdsløshedsforsikringen bestemme, at pågældende slettes som medlem af kassen.

Stk. 4. I tilfælde, hvor der er udbetalt indtægtsløshedsydelse med urette, har kassen ikke krav på refusion fra statskassen, og udbetalte refusionsbeløb skal tilbagebetales, medmindre den fejlagtige udbetaling skyldes medlemmets svigagtige forhold.

Stk. 5. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte regler om administrationen af stk. 4. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan herunder bestemme, at kassen skal have krav på refusion i ganske særlige situationer, selv om fejludbetalingen ikke skyldes medlemmets svigagtige forhold.

Stk. 6. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte nærmere regler om kassens inddrivelse af indtægtsløshedsydelse, som skal tilbagebetales efter stk. 1, herunder om at kassen ikke har krav på refusion fra statskassen, og at udbetalte refusionsbeløb skal tilbagebetales, hvis disse regler ikke overholdes.

S 26. Gør et medlem sig skyldigt i svigagtigt forhold over for kassen, kan direktøren for arbejdsløshedsforsikringen bestemme, at pågældende slettes som medlem af kassen, eller at han helt eller delvis udelukkes fra ret til indtægtsløshedsydelse i et bestemt tidsrum.

Stk. 2. Finder kassen, at et medlem har gjort sig skyldigt i svigagtigt forhold, skal kassen forelægge sagen for direktøren for arbejdsløshedsforsikringen med indstilling om, hvilken afgørelse, der skal træffes efter stk. 1. Kassen skal stille udbetalingen af indtægtsløshedsydelse til medlemmet i bero i overensstemmelse med indstillingen.

Stk. 3. Gør et medlem sig skyldigt i anden forseelse over for kassen, kan ledelsen bestemme, at medlemmet udelukkes fra ret til indtægtsløshedsydelse i et bestemt tidsrum, som ikke kan overstige 1 år.

Stk. 4. Slettes et medlem af kassen i henhold til stk. 1, eller i henhold til § 25, stk. 3, kan han kun med tilladelse fra direktøren for arbejdsløshedsforsikringen påny optages som medlem af I-kassen.

Kapitel 7. Statens tilsyn med I-kassen.

§ 27. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fører tilsyn med I-kassens administration og regnskaber.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om tilsynet efter stk. 1, herunder på hvilken måde og inden for hvilke frister de til tilsynet nødvendige oplysninger skal gives.

Stk. 3. Ansatte i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen må ikke være ansat i eller have ledende eller lønnet hverv i I-kassen.

§ 28. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen har adgang til at gøre sig bekendt med I-kassens bøger, regnskabsbøger, beholdninger og hele virksomhed.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan foretage regnskabs- og kasseeftersyn i kassen.

§ 29. En arbejdsgiver skal på begæring afgive oplysninger til brug for administrationen af forsikringssystemet, herunder om,

1. hvilke lønmodtagere han har beskæftiget i et nærmere angivet tidsrum og disses beskæftigelsesperioder inden for dette tidsrum,
2. hvorvidt han har beskæftiget bestemte medlemmer af kassen inden for et nærmere angivet tidsrum,
3. hvilken løn der er udbetalt til bestemte medlemmer af kassen inden for et nærmere angivet tidsrum.

Stk. 2. De oplysninger, der er nævnt i stk. 1, kan indhentes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen, og af I-kassen.

Stk. 3. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter regler om administrationen af reglerne i stk. 1 og 2.

Stk. k. Forsømmer en arbejdsgiver at opfylde de pligter, der påhviler ham efter stk. 1, straffes han med bøde.

Stk. 5. Pensionskasser og livsforsikringsselskaber skal på begæring af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen give oplysninger om bestemte medlemmers pensionsforhold m.v. i det omfang, pensionskassen eller livsforsikringsselskabet er i besiddelse af de ønskede oplysninger.

Kapitel 8. Andre bestemmelser.

§ 30. Dokumenter, som oprettes mellem I-kassen og dens medlemmer, er stempel-fri, for så vidt de vedrører forsikringen. Det samme gælder I-kassens vedtægter.

Kapitel 9. Klageadgang.

§ 31. Klage over en af kassen truffet afgørelse efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven kan af den person, afgørelsen vedrører, indbringes for direktøren for arbejdsløshedsforsikringen..

Klagen indsendes til kassen inden 4 uger fra det tidspunkt, hvor den pågældende har modtaget besked om afgørelsen.

Klagen har ikke opsættende virkning.

Hvis kassen efter en fornyet vurdering af sagen finder at kunne give klageren medhold fuldt ud, underrettes den pågældende skriftligt om dette.

Hvis kassen helt eller delvis fastholder den trufne afgørelse, indsendes klagen - normalt 4 uger efter at denne er modtaget - til direktøren for arbejdsløshedsforsikringen med kassens bemærkninger, herunder en redegørelse for de omstændigheder, der er lagt til grund ved den trufne afgørelse, og bilagt den for sagens vurdering nødvendige dokumentation. Kassen underretter klageren om sagens indsendelse.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan se bort fra overskridelse af klagefristen i stk. 1, når der er særlig grund hertil.

Stk. 3. Kassens afgørelse skal udfærdiges skriftligt og - medmindre afgørelsen fuldt ud giver klageren medhold - ledsages af en skriftlig begrundelse, der skal indeholde en redegørelse for de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, der er lagt til grund ved afgørelsen. Desuden skal afgørelsen indeholde oplysning om klageadgang og angive, at klage til direktøren for arbejdsløshedsforsikringen skal indgives til kassen inden 4 uger fra det tidspunkt, hvor den pågældende har modtaget besked om afgørelsen.

§ 32. Afgørelser, som er truffet af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen om de spørgsmål, som er nævnt i § 31, stk. 1, kan af vedkommende indbringes for arbejdsministeren inden 4 uger.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan se bort fra overskridelse af klagefristen i stk. 1, når der er særlig grund hertil.

Stk. 3. Klage over afgørelser efter stk. 1 har ikke opsættende virkning.

Kapitel 10. Ikrafttrædelse m.v.

§ 33. Loven træder i kraft den

§ 34. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Som alternative modeller vedrørende beregning af indtægtsløshedsydelse og ret til indtægtsløshedsydelse foreslås kapitel 3 og 4 affattet således:

Model II

Kapitel 3a. Indtægtsløshedsydelsens størrelse.

§ 9a. Som § 9.

§ 10a. Indtægtsløshedsydelsens højeste beløb udgør 8091 kr. for en måned. Beløbet reguleres én gang årligt den 1. juli med en procent, der fastsættes på finansloven for det pågældende år.

§ 11a. Udgår.

Kapitel 4a. Ret til Indtægtsløshedsydelse.

§ 12a. Som § 12.

§ 13a. Ret til indtægtsløshedsydelse er betinget af, at medlemmet i gennemsnit i de seneste 3 forudgående kalenderår har haft indtægter af sit kunstneriske arbejde mindst svarende til 25 pct. af højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis, jfr. § 10a. Kun arbejde i medlemsperioder, jfr. § 12a, stk. 1 og 2, medregnes.

Stk. 2. Hvis retten til indtægtsløshedsydelsen er bortfaldet som følge af, at betingelserne i stk. 1 ikke længere er opfyldt, er generhvervelsen af retten betinget af, at medlemmet i det seneste forudgående kalenderår har haft en indtægt ved sit kunstneriske arbejde svarende til 25 pct. af højeste indtægtsløshedsydelse, jfr. stk. 1.

Stk. 3. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om anvendelsen af stk. 1 og stk. 2, herunder om, hvad der anses som indtægter ved kunstnerisk virksomhed og om fremgangsmåden ved beregningen af indtægten. Samtidig fastsættes regler om beregningen af indtægter for medlemmer, der på grund af sygdom, uarbejdsdygtighed eller lignende i en længere periode har været ude af stand til at udføre kunstnerisk arbejde.

§ Ha. Som § 14.

§ 15a. Som § 15.

§ 16a. Den månedlige indtægtsløshedsydelse udbetales med højst det i § 10 anførte beløb.

Stk. 2. Opnår et medlem i et kalenderår indtægter på indtil 25% af den højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis, jfr. § 10, medfører disse indtægter ikke fradrag i indtægtsløshedsydelsen.

Stk. 3. Opnår et medlem indtægter ud over den i stk. 2 nævnte indtægt, nedsættes den månedlige indtægtsløshedsydelse, jfr. stk. 1, herefter.

Nedsættelsen sker ved, at 50% af indtægten fradrages fuldt ud i indtægtsløshedsydelsen.

Stk. 4. Modtager et medlem ydelser efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning, fradrages ydelserne efter reglerne i stk. 3.

Stk. 5. Hvis et medlem i en måned har haft fradrag, jfr. stk. 3 og 4, af større omfang end indtægtsløshedsydelsen, overføres den overskydende del af fradraget til de følgende måneder.

Stk. 6. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler herom.

S 17a. Som § 17.

§ 18a. Som § 18.

Som konsekvens af det ændrede beløb i § 10a foreslås, at "25% af højeste indtægtsløshedsydelse" i § 6, stk. 1, nr. 3, litra a, ændres til "30% af højeste indtægtsløshedsydelse."

I § 19 foreslås "1/3" ændret til "1/2."

Model III

Kapitel 3b. Indtægtsløshedsydelsens størrelse.

§ 9b. Som § 9.

§ 10b. Som § 10.

§ 11b. Indtægtsløshedsydelsen kan til det enkelte medlem højst udbetales med et beløb, der udgør 90% af summen af medlemmets hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed og anden arbejdsindtægt.

Stk. 2. Den hidtidige månedlige indtægt, jfr. stk. 1, beregnes som den gennemsnitlige månedlige indtægt i de seneste 3 afsluttede måneder.

Stk. 3. Der beregnes en ny sats, hvis der i 3 måneder i træk ikke har været udbetalt indtægtsløshedsydelse på grund af reglerne i § 16b.

Dette gælder dog ikke, hvis der er forløbet mindre end 1 år siden den seneste satsberegning.

Stk. k. Ved ændring i indtægtsløshedsydelsens højeste beløb, jfr. § 10b, reguleres den hidtidige indtægt, jfr. stk. 1, for det enkelte medlem med en procent-sats svarende til ændringen.

Den regulerede indtægtsløshedsydelse kan ikke overstige den højeste indtægtsløshedsydelse.

Stk. 5. Til et medlem, der opnår ret til indtægtsløshedsydelse efter § 12b, stk. 3, udbetales indtægtsløshedsydelse med et beløb svarende til 80% af indtægtsløshedsydelsens højeste beløb, jfr. § 10b. Der beregnes en ny sats efter reglerne i stk. 1 og 2, når betingelserne i stk. 3, 1. punktum er opfyldt.

Stk. 6. Indtægtsløshedsydelse efter stk. 1-5 afrundes til nærmeste hele kronebeløb.

Stk. 7. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler om, hvad der anses som indtægt ved kunstnerisk virksomhed samt om fremgangsmåden ved beregningen af den indtægt, der danner grundlag for beregningen af indtægtsløshedsydelsen.

Kapitel 4b. Ret til indtægtsløshedsydelse.

§§ 12b-15b. Som §§ 12-15.

§ 16b. Når et medlem i optjeningsmåneden opnår indtægter ved sin kunstneriske virksomhed eller ved erhvervsarbejde, nedsættes indtægtsløshedsydelsen. Nedsættelsen sker ved, at 50% af indtægten fradrages fuldt ud i ydelsen.

Stk. 2. Modtager et medlem ydelser efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning, fradrages ydelserne efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Hvis et medlem i en måned har haft fradrag, jfr. stk. 1, af større omfang end indtægtsløshedsydelsen, overføres den overskydende del af fradraget **til** de følgende måneder, dog højst 5 måneder.

Stk. k. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter nærmere regler herom.

SS 17b-18b. Som **§§** 17-18.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er udarbejdet som mulige løsninger på grundlag af en beskrivelse i udvalget vedrørende kunstnernes sociale vilkår af de særlige problemer, forskellige grupper af kunstnere på grund af deres særlige arbejds- og indkomstmønster har oplevet i relation til eksisterende støttelovgivning inden for arbejds-, social- og kulturministeriets områder.

I princippet er der tale om en videre bearbejdning af et forslag om en indtægtsløshedskasse udarbejdet af Dansk Kunstnerråd.

Udvalget blev nedsat af kulturministeren i efteråret 1987 og fik til opgave at foretage en undersøgelse af kunstnernes sociale vilkår med henblik på at udarbejde eventuelle forslag til forbedring af disse på en række konkrete områder.

Udvalget skulle herunder foretage en undersøgelse af, i hvilket omfang de gældende regler inden for det sociale område og arbejdsløshedsforsikringsområdet indeholder rimelig hensyntagen især til de selvstændigt arbejdende kunstneres udøvelse af deres erhverv.

Det blev tilkendegivet i udvalget, at kunstnernes hovedproblemer er relativt lave indtægter, meget svingende indtægter og manglende muligheder for - legalt - at få udbetalt ydelser fra det sociale system eller fra arbejdsløshedsforsikrings-systemet, samtidig med at de arbejder med deres kunstneriske virksomhed.

Endvidere har kunstnerne ikke mulighed for at blive optaget i en arbejdsløshedskasse på grundlag af deres kunstneriske arbejde.

Kunstnerne har derfor først og fremmest søgt at få etableret en forsikringsordning for kunstnere, som åbner mulighed for, at kunstnere kan få udbetalt støtte samtidig med, at de arbejder med deres kunstneriske virksomhed.

Lovforslaget tager sigte på at etablere en forsikringsordning for kunstnere, som imødekommer dette behov. Der er derfor tale om en forsikring mod "indtægtsløshed", således at retten til ydelsen er betinget af indtægtsbortfald og ikke af mangel på arbejde.

Forslaget indeholder to principielt forskellige modeller for beregning af ydelsens størrelse.

Model I indebærer, at indtægtsløshedsydelsen ligesom arbejdsløshedsdagpenge beregnes på grundlag af tidligere indtægter ved kunstnerisk virksomhed. Fradragsreglerne er derfor udformet sådan, at indtægter ved kunstnerisk virksomhed altid medfører fradrag i ydelsen, mens andre indtægter først medfører fradrag, når den samlede indkomst er over et vist niveau.

Indtægtsløshedsydelsen bliver således en erstatning for midlertidig manglende indtjening ved kunstnerisk arbejde. Manglende indtjening kan dels skyldes ophør med et kunstnerisk engagement, dels at indtægterne kommer meget uregelmæssigt til udbetaling.

Forslaget indebærer endvidere, at meget høje indtægter udlignes hen over perioder med små eller manglende indtægter.

Model I tilgodeser i det væsentlige kunstnere, som har haft en rimelig god gennemsnitsindkomst ved deres kunstneriske arbejde, fulgt af perioder med lave indtægter.

Model II indebærer, at der som udgangspunkt sikres kunstnerne en vis minimumsindtægt. Der er således ikke tale om en ydelse beregnet på grundlag af tidligere indtægter ved kunstnerisk virksomhed. Denne model kan derfor minde om en **erhvervsstøtteordning**.

Da der ikke er tale om en ydelse, der er en erstatning for en tidligere indtjening ved kunstnerisk virksomhed, men om en ydelse på grund af manglende indtægt, er der i fradragsreglerne ikke sondret mellem indtægter ved kunstnerisk arbejde og andre indtægter.

Model III er en variation af model I. Den imødekommer et ønske fra kunstnerrepræsentanterne i udvalget om, at såvel indtægter ved kunstnerisk virksomhed som andre arbejdsindtægter kan indgå i beregningsgrundlaget for ydelsen.

Ydelsen vil således kunne give **overkompensation** i forhold til "indtægtstabet" som følge af manglende eller skiftende indtægter af den kunstneriske virksomhed.

Dette er et brud på det princip, der gælder inden for arbejdsløshedsforsikringslovens område, hvorefter der ikke kan beregnes en sats på grundlag af **lønmodtagerindtægter** kombineret med indtægt ved selvstændig virksomhed.

Hvis man er forsikret i en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende og supplerer sin indtægt ved den selvstændige virksomhed med lønindtægter, har man i tilfælde af ledighed fra lønmodtagerarbejdet ikke mulighed for at modtage supplerende dagpenge.

Det vil formentlig heller ikke i indtægtsløshedsforsikringssystemet være muligt at administrere udbetaling af "supplerende indtægtsløshedsydelse" til medlemmer, der bliver ledige fra deres "supplerende lønmodtagerarbejde", da systemet forudsætter, at de "ledige" timer uden begrænsning kan anvendes til udvidelse af den kunstneriske virksomhed, som må antages (eventuelt på et senere tidspunkt) at udløse en indtægt.

Endvidere opereres i I-kassesystemet ikke med begrebet "rådighed", som i givet fald ville være en betingelse for at udbetale "supplerende indtægtsløshedsydelse" ved bortfald af erhvervsarbejde.

Model III imødekommer endvidere et ønske fra kunstnerrepræsentanterne om en kortere og mere aktuel beregningsperiode.

Det kunne overvejes at åbne mulighed for valgfrihed med hensyn til beregningsperiodens længde og placering.

Model III indebærer endvidere en regulering af satsen, der stort set svarer til, hvad der gælder i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen.

Som konsekvens af det ændrede beregningsgrundlag indebærer modellen, at indtægter ved kunstnerisk virksomhed og andre arbejdsindtægter medfører fradrag efter samme regler.

Endelig indebærer modellen en begrænsning i overførsel af fradrag, således at en høj indkomst højst fordeles over 6 måneder.

Lovforslaget tager endvidere sigte på at løse de særlige problemer for efterlønsmodtagere, som i efterlønsperioden ønsker at bibeholde eller udvide deres kunstneriske virksomhed.

Efterlønsmodtagere må efter de gældende regler kun udføre kunstnerisk arbejde inden for 200 timer i hvert kalenderår.

Dette gælder, uanset om arbejdet medfører en indtægt. Som hovedregel skal det faktiske timeforbrug derfor lægges til grund.

I tilfælde, hvor arbejdstiden ikke eller kun vanskeligt kan kontrolleres, beregnes antallet af arbejdstimer ved at omregne arbejdsindtægten til timer ved brug af den såkaldte omregningssats (p.t. kr. 93,01).

Der gælder derfor den dobbelte begrænsning, at hverken den faktiske arbejdstid eller det omregnede timetal må overstige 200 timer.

Da det for mange kunstnere ikke er muligt på forhånd at vurdere, hvor stor indtægten bliver, og da der ofte udbetales vederlag for flere års arbejde på én gang, er det meget vanskeligt for efterlønsmodtagere, der udfører kunstnerisk arbejde, at vurdere, om de kan holde sig inden for 200 timersgrænsen.

Da det endvidere for denne gruppe ville være ønskeligt at legalisere kunstnerisk arbejde uden begrænsning, samtidig med at der udbetales en efterlønslignende ydelse, foreslås det, at medlemmer, der i efterlønsperioden ønsker at arbejde uden begrænsning med deres kunstneriske virksomhed, overflyttes til I-kassen.

Model II vil umiddelbart i særlig grad kunne være et realistisk alternativ for efterlønsmodtagere.

Lovforslaget er bygget op efter samme model som arbejdsløshedsforsikringsloven, dels fordi dette har været et ønske fra kunstnerrepræsentanterne i udvalget, dels fordi der må forventes et tæt samspil mellem arbejdsløshedsforsikringssystemet og I-kassen - ikke mindst på grund af muligheden for overflytning mellem arbejdsløsheds-kasserne og I-kassen - som gør det hensigtsmæssigt, at de to regelsæt i vidt omfang er sammenfaldende.

Med hensyn til lovforslagets almindelige principper skal fremhæves følgende:

1. Den anerkendte indtægtsløshedskasse for kunstnere.

a. Formål

Det foreslås, at I-kassen ligesom de statsanerkendte arbejdsløshedskasser er en privat forening, der udelukkende skal have det formål at sikre sine medlemmer økonomisk bistand i tilfælde af indtægtsløshed,

b. Statsanerkendelsen

Det foreslås, at I-kassen gives statsanerkendelse på samme måde som arbejdsløshedskasserne.

Der er ikke i lovforslaget peget på et "mindste medlemstal" som betingelse for at opnå statsanerkendelse.

Det er næppe sandsynligt, at en I-kasse vil kunne opnå 5000 medlemmer, som er en betingelse for, at en arbejdsløshedskasse kan opnå anerkendelse.

Det er dog nødvendigt med et ikke ubetydeligt antal medlemmer som forudsætning for, at kassen kan få et økonomisk grundlag, der gør det muligt at drive kassen, med de krav, der stilles til administrationens kvalitet, EDB-udstyr m.v. Det foreslås derfor, at der kun kan gives statsanerkendelse til én I-kasse for kunstnere.

Det er forudsat i forslaget, at staten fører tilsyn med I-kassen på samme måde som med de statsanerkendte arbejdsløshedskasser.

c. Vedtægten

Det foreslås, at der udarbejdes en vedtægt for I-kassen efter samme retningslinier, som gælder for udarbejdelse af vedtægter for arbejdsløshedskasserne.

d. Statsanerkendelsens bortfald m.v.

Da I-kassen ligesom arbejdsløshedskasserne efter forslaget vil komme til at administrere store, overvejende offentligt financerede midler, indeholder lovforslaget bestemmelser om bortfald af statsanerkendelsen eller tilbageholdelse af refusion i tilfælde, hvor kassen ikke administrerer i overensstemmelse med loven m.v.

2. Medlemsretten.

a. Optagelse

I stedet for arbejdsløhedsforsikringslovens beskæftigelseskrav som betingelse for ret til optagelse (som hovedregel 300 timer inden for de sidste 10 uger) foreslås det, at optagelse gøres betinget af indtægt ved kunstnerisk arbejde inden for de seneste 6 måneder, i model I svarende til 25% af den højeste årlige indtægtsløshedsydelse (p.t. 30.342 kr.). Det har i udvalget været overvejet, om dette beløb bør ansættes noget lavere, og om der som alternativ eller som supplement til indtægtskravet kunne opstilles et kvalitetskrav. Udvalget fandt dog, at et kvalitetskrav meget vanskeligt vil kunne administreres.

Lovforslaget indeholder ligesom arbejdsløshedsforsikringsloven en bestemmelse om optagelse af nyuddannede.

På kunstnerområdet er der dog det særlige problem, at en del studier ikke har **afgangsprøver**, og at uddannelsesstrukturen på nogle områder er noget løsere end på de traditionelle erhvervsrettede uddannelser. Der vil derfor være behov for et særligt regelsæt vedrørende kravene til de uddannelsessteder og uddannelsesforløb, der kan give ret til optagelse.

For at undgå misbrug gennem en kombination af arbejdsløshedsdagpenge og indtægtsløshedsydelse foreslås det, at der ikke åbnes mulighed for samtidigt medlemskab af en arbejdsløshedskasse og I-kassen.

b. Ophør af medlemskab

Forslaget indeholder samme bestemmelse om ophør af medlemsretten som arbejdsløshedsforsikringsloven.

c. Overflytning

På grund af forskellen mellem beregning af og fradrag i arbejdsløshedsdagpenge og indtægtsløshedsydelse ville medlemmerne kunne drage økonomisk fordel af at flytte frit frem og tilbage mellem arbejdsløshedskasserne og I-kassen.

Det er derfor nødvendigt at udarbejde regler om overflytning, der sikrer mod spekulation i forsikringsordningerne. Der må blandt andet stilles krav om, at den beskæftigelse, der kan give ret til overflytning, har mere varig karakter. Det kan endvidere være nødvendigt at indføre en karenperiode efter overflytningen, inden der kan udbetales ydelser fra den nye kasse.

Det bør endelig overvejes, om der bør udarbejdes særlige (lempeligere) regler for overflytning af efterlønsmodtagere til I-kassen.

3. Beregning af indtægtsløshedsydelse m.v.

Efter forslagets model I svarer den højeste indtægtsløshedsydelse til højeste arbejdsløshedsdagpenge. Det enkelte medlem kan dog højest få udbetalt indtægtsløshedsydelsen med et beløb, der svarer til 90% af medlemmets hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed.

Da der er tale om en forsikring for indtægtsløshed for kunstnere, kan indtægtsløshedsydelsen efter forslaget alene beregnes på grundlag af medlemmets hidtidige indtægter ved kunstnerisk virksomhed. Andre arbejdsindtægter kan således ikke indgå i beregningsgrundlaget.

Forslaget indeholder derfor også forskellige fradragsregler for indtægter ved kunstnerisk virksomhed og for andre indtægter, jfr. nedenfor under afsnit 4.

Da en del kunstnere typisk har meget svingende indtægter, beregnes indtægtsløshedsydelsen efter forslaget på grundlag af den gennemsnitlige månedlige indtægt i det bedste af de seneste 3 forudgående kalenderår.

Det foreslås, at der beregnes en ny sats i begyndelsen af hvert kalenderår. Der er således ikke behov for særlige regler om regulering af den individuelle sats.

Forslaget indeholder særlige regler for beregning af indtægtsløshedsydelse til nyuddannede.

Forslaget forudsætter, at der udarbejdes nærmere regler, som dels definerer begrebet "indtægt ved kunstnerisk virksomhed", dels beskriver fremgangsmåden ved opgørelsen af indtægten.

Det har været udvalgets opfattelse, at "indtægter ved kunstnerisk virksomhed" skal fortolkes som både direkte og afledede indtægter. Begrebet omfatter således indtægter ved salg, biblioteksafgifter, codax/gramexafgifter, honorar for opførelser og genopførelser, lønindtægter ved udførelse af kunstnerisk arbejde, foredrags-honorarer, støtte fra Statens Kunstfond, legater m.v.

Reglerne om opgørelse af indtægten bør udformes således, at der åbnes mulighed for fradrag for kunstnerens "driftsudgifter". Dette kan eksempelvis være materialeudgifter, transportudgifter, reklame m.v.

Efter forslaget model II svarer indtægtsløshedsydelsens højeste beløb til 80% af højeste arbejdsløshedsdagpenge.

Da denne model som nævnt i det indledende afsnit sigter mod at sikre kunstnerne en vis minimumsindtægt, der er uafhængig af deres hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed, indeholder den ikke bestemmelser om et individuelt maksimum.

Fradragsreglerne er efter denne model udformet således, at indtægter ved kunstnerisk virksomhed og andre former for arbejdsindkomst fradrages efter samme regler, jfr. afsnit 4.

Efter model III svarer den højeste indtægtsløshedsydelse ligesom i model I til højeste arbejdsløshedsdagpenge. Det enkelte medlem kan højest få udbetalt indtægtsløshedsydelse med et beløb, der svarer til 90% af summen af medlemmets hidtidige indtægt ved kunstnerisk virksomhed og anden arbejdsindtægt.

Beregningsgrundlaget for ydelsen er således et andet (højere) end den indtægt, hvis bortfald forsikringen tager sigte på at dække.

Da ydelsen derfor må antages at blive højere end efter model I, indeholder modellen samme fradragsregler for indtægter ved kunstnerisk virksomhed og andre arbejdsindtægter.

Ydelsen beregnes efter denne model på grundlag af indtægten i en kortere og mere aktuel periode end efter model I, nemlig indtægten i de seneste 3 afsluttede måneder.

Der sker beregning af ny ydelsessats og regulering af ydelsen efter regler, der ligner reglerne på arbejdsløshedsdagpengeområdet.

Det er ikke muligt at vurdere generelt, om denne regel er gunstigere eller mindre gunstig for den enkelte kunstner, idet dette afhænger af indtægtsmønsteret.

4. Ret til indtægtsløshedsydelse.

Forslaget indeholder ligesom arbejdsløshedsforsikringsloven en bestemmelse om, at ret til indtægtsløshedsydelse først opnås efter 1 års medlemskab af kassen. Da det må forventes, at en del af I-kassens medlemmer tidligere har været medlem af en arbejdsløshedskasse, foreslås det endvidere, at et medlem, der overflyttes til I-kassen fra en arbejdsløshedskasse, kan medtage sin medlemsanciennitet fra arbejdsløshedskassen.

Det foreslås, at retten til indtægtsløshedsydelse betinges af, at medlemmet i de seneste 3 forudgående kalenderår i gennemsnit har haft indtægter af sit kunstneriske arbejde mindst svarende til 20% (25%) af den højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis.

Reglen er en parallel til arbejdsløshedsforsikringslovens "26-ugers-regel", og har ligesom denne til formål at sikre, at indtægtsløshedsydelse kun udbetales til et medlem, der inden for en rimelig aktuel periode har bevist at have været beskæftiget med sin kunstneriske virksomhed i et vist omfang.

Ifølge forslaget kan kunstnere - i modsætning til ledige - få udbetalt indtægtsløshedsydelse under midlertidigt ophold i udlandet. Det må anses naturligt, at kunstnere gives mulighed for at rejse til udlandet på studieophold, for at hente inspiration m.v. Samtidig må det kunne kontrolleres, at kunstnere, der modtager indtægtsløshedsydelse, fortsat opfylder betingelserne herfor. Der er derfor i forslaget krav om, at medlemmet bevarer fast bopæl i Danmark.

Reglerne om ret til indtægtsløshedsydelse under midlertidigt ophold i udlandet kunne udformes efter de regler, som gælder for efterlønsmodtagere.

Efter disse regler kan et medlem bevare efterlønnen under ophold i udlandet i sammenlagt 3 måneder inden for hvert kalenderår.

Det foreslås, at forskellige former for indtægter medfører fradrag i indtægtsløshedsydelsen.

Efter model I medfører al indtægt ved kunstnerisk virksomhed fradrag i indtægtsløshedsydelsen.

Indtægt ved erhvervsarbejde medfører fradrag, når summen af denne indtægt og indtægtsløshedsydelsen efter fradrag for indtægten ved kunstnerisk arbejde overstiger højeste indtægtsløshedsydelse.

Fradraget i ydelsen svarer til 50% af indtægten.

Det er således ordningens formål at åbne mulighed for, at selv medlemmer med en relativ lav indtægtsløshedsydelse kan supplere ydelsen op til et rimeligt økonomisk niveau.

Da mange kunstnere som nævnt får udbetalt honorarer m.v. med meget uregelmæssige mellemrum og derfor hyppigt med store beløb på én gang, indebærer ordningen en indtægtsudjævning derved, at fradrag for indtægter ved kunstnerisk virksomhed, der ikke "bruges op" i én måned, overføres til følgende måneder, indtil der er foretaget fradrag for hele beløbet.

Eksempel I

A's månedlige indtægtsløshedsydelse er beregnet til 6000 kr.

A har i måned 1-3 en månedlig indtjening på 2000 kr. ved sin kunstneriske virksomhed, (k)

A tjener i måned 1-3 3000 kr. om måneden ved andet erhvervsarbejde, (a)

A har ingen indtjening i måned **4-6**.

A får i måned 7 udbetalt 55.000 kr. som betaling for kunstnerisk virksomhed, (k)

A tjener i måned 8-12 4000 kr. om måneden ved erhvervsarbejde, (a)

A's indtjening

måned 1-3 (3 x 2.000 kr.)	6.000 kr. (k)
(3 x 3.000 kr.)	9.000 kr. (a)
måned 4-6	0 kr.
måned 7	55.000 kr. (k)
<u>måned 8-12</u>	<u>20.000 kr. (a)</u>
Samlet indtjening	90.000 kr.

A vil få foretaget følgende fradrag

måned 1-3 (3 x 1.000 kr.)	3.000 kr.
måned 4-6	0 kr.
måned 7-10 (4 x 6.000 kr.)	24.000 kr.
måned 11	3.500 kr.
<u>måned 12</u>	<u>0 kr.</u>
Samlede fradrag	30.500 kr.

A vil få udbetalt i indtægtsløshedsydelse

måned 1-3 (3 x 5.000 kr.)	15.000 kr.
måned 4-6 (3 x 6.000 kr.)	18.000 kr.
måned 7-10	0 kr.
måned 11	2.500 kr.
<u>måned 12</u>	<u>6.000 kr.</u>
Samlet indtægtsløshedsydelse	41.500 kr.
<u>Samlet indtjening</u>	<u>90.000 kr.</u>
Samlet årsindtægt	131.500kr.

Efter model II medfører indtægter ved kunstnerisk arbejde og andre erhvervsindtægter fradrag efter samme regler. Indtægter op til 25% af højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis medfører ikke fradrag i indtægtsløshedsydelsen.

Indtægter herudover medfører fradrag i ydelsen svarende til 50% af indtægten.

Eksempel II

Højeste indtægtsløshedsydelse på årsbasis	97.092 kr. (8.091 kr. pr. måned)
25% heraf	24.273 kr.

A tjener

måned 1-3	30.000 kr.
måned 4-9	0 kr.
måned 10-12 (3 x 20.000 kr.)	<u>60.000 kr.</u>
Samlet indtjening	90.000 kr.

A vil få foretaget følgende fradrag

måned 1-2	0,00 kr.
måned 3 ((30.000 - 24.273kr.):2)	2.863,50 kr.
måned 4-9	0,00 kr.
måned 10-12 (3 x 8.091 kr.)	<u>24.273,00 kr.</u>
Samlede fradrag	27.136,50 kr.

A får udbetalt i indtægtsløshedsydelse

måned 1-2 (2 x 8091 kr.)	16.182,00 kr.
måned 3 (8091-2863,50 kr.)	5.227,50 kr.
måned 4-9 (6 x 8091 kr.)	48.546,00 kr.
måned 10-12	<u>0,00 kr.</u>
Samlet indtægtsløshedsydelse	69.955,50 kr.
Samlet indtjening	<u>90.000,00 kr.</u>
Samlet årsindtægt	159.955,50 kr.

Restfradraget (30.000-24.273) 5.727,00 kr. overføres som fradrag til det følgende kalenderår.

Efter model III medfører indtægter ved kunstnerisk arbejde og andre arbejdsindtægter fradrag efter samme regler.

Fradraget i ydelsen svarer til 50% af den samlede indtægt.

Overførelsen af "ikke opbrugte fradrag" i én måned er begrænset til de følgende 5 måneder, således at en høj indkomst i en måned højst medfører fradrag i sammenlagt 1/2 år.

Eksempel III

A's månedlige **indtægtsløshedsydelse** er beregnet til 9.000 kr.

A har i måned 1-4 en månedlig indkomst på 4.000 kr.

A har i måned 5 en indkomst på 60.000 kr.

A har i måned 6-7 en månedlig indkomst på 7.000 kr.

A har ingen indtjening i måned 8-12.

A's indtjening

måned 1-4 (4 x 4.000 kr.)	16.000 kr.
måned 5	60.000 kr.
måned 6-7 (2 x 7.000 kr.)	14.000 kr.
<u>måned 8-12</u>	<u>0 kr.</u>

Samlet indtjening 90.000 kr.

A vil få fradraget følgende fradrag

måned 1-4 (4 x 2.000 kr.)	8.000 kr.
måned 5-8 (4 x 9.000 kr.)	36.000 kr.
måned 9	1.000 kr.
<u>måned 10-12</u>	<u>0 kr.</u>

Samlede fradrag 45.000 kr.

A vil få udbetalt i indtægtsløshedsydelse

måned 1-4 (4 x 7.000 kr.)	28.000 kr.
måned 5-8	0 kr.
måned 9 (9.000 - 1.000 kr.)	8.000 kr.
<u>måned 10-12</u>	<u>27.000 kr.</u>

Samlet indtægtsløshedsydelse 63.000 kr.

Samlet indtjening 90.000 kr.

Samlet årsindtægt 153.000 kr.

Det foreslås, at ydelser efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning fradrages efter samme regler som arbejdsindtægter, da den sociale pension må anses som en form for erstatning for manglende mulighed for at skaffe sig erhvervsindtægter.

Medlemmer, der modtager social pension, har ikke på anden måde begrænsninger i deres ret til indtægtsløshedsydelse.

Der forudsættes fastsat nærmere regler om arbejdes og indtægters betydning for retten til indtægtsløshedsydelse, herunder også betydningen af ulønnet erhvervsarbejde og af andre indtægter end nævnt ovenfor, fx. pensioner og andre **formue-**indtægter.

Uanset at kunstnere, der modtager indtægtsløshedsydelse, ikke skal "stå til rådighed for arbejdsmarkedet", indeholder lovforslaget regler om ret til indtægtsløshedsydelse under deltagelse i undervisning. Reglerne må anses nødvendige for at undgå misbrug af indtægtsløshedsydelsen, som lige så lidt som arbejdsløshedsløshedsdagpenge har til formål at fungere som uddannelsesstøtte.

5. Forslagets kapitel 5-10.

Reglerne i disse kapitler er stort set identiske med de tilsvarende bestemmelser i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Det skal dog fremhæves, at forslaget forudsætter, at der ikke opkræves nogen form for arbejdsgiverbidrag, og at medlemsbidraget derfor er sat lidt højere end medlemsbidraget fra arbejdsløsheds-kasserne.

Forslaget indeholder ingen bestemmelser om et sagkyndigt ankenævn. Det forudsættes derfor, at arbejdsministeriets departement fungerer som ankeinstans, medmindre der etableres et særligt ankenævn med indsigt i kunstneres arbejdsforhold.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser.

Under arbejdet i udvalget har man søgt at foretage en vurdering af, hvor mange kunstnere, der vil kunne omfattes af ordningen, hvor mange, der vil ønske at blive omfattet af ordningen, samt hvor store ydelser, der i givet fald skulle udbetales.

Det har ikke været muligt at nå frem til brugbare tal, blandt andet fordi det er usikkert, om grupper, der i dag er forsikret i arbejdsløsheds-kasser (eksempelvis musikere og artister), skal overflyttes til I-kassen.

Et groft skøn - uden musikere og artister - er ca. 2.000 mulige medlemmer.

Tallet afhænger dog dels af optagelseskriterierne, dels af valget af ydelsesmodel.

Det må antages, at etableringen af en I-kasse ikke vil medføre mærkbare besparelser i udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge, medmindre musikere og artister overføres til I-kassen.

Der vil muligvis være en vis besparelse i udgifterne **til** bistandshjælp. Socialministeriet har dog ikke noget talmateriale, der kan konkretisere en sådan besparelse.

Etableringen af en I-kasse for kunstnere vil betyde en udvidelse af det offentliges administration såvel i etableringsfasen, som under kassens fortsatte drift. Blandt andet vil der være behov for en omfattende rådgivning, da der her er tale om en forening, der er uvant med administration af denne karakter.

Det anslås derfor, at der fra etableringsfasens begyndelse og til varetagelse af den efterfølgende administration vil være behov for ansættelse af nogle akademiske medarbejdere.

Kapitel VII Udvalgets øvrige forslag.

Den Sociale Ankestyrelse har i 1987 - som tidligere nævnt - behandlet to sager vedrørende tildeling af kontanthjælp til kunstmalere. Ankestyrelsen har i disse sager lagt til grund, at ansøgeren skal stille sig til rådighed for arbejdsformidlingen, jfr. bistandslovens § 38 (nu § 40), og skal være villig til at påtage sig anvist arbejde. Når denne betingelse er opfyldt, kan der ikke stilles krav om, at ansøgeren afholder sig fra enhver aktivitet, der har forbindelse med hans hverv som kunstmaler.

Ved genoptagelse af hvervet som kunstmaler kan betingelsen for tildeling af hjælp imidlertid ikke længere anses for opfyldt, og retten til løbende hjælp bortfalder.

Ankestyrelsen finder, at der vil være tale om genoptagelse af hvervet ved udførelse af arbejder med henblik på salg.

Social- og sundhedsforvaltningen vil eventuelt kunne kræve en erklæring fra ansøgeren om, at han er bekendt hermed.

Det er udvalgets opfattelse, at fortolkningen af "genoptagelse af hvervet" i praksis er umulig at anvende. Det er ikke muligt at udskille værker med/uden salgshensigt, og kunstnerne vil derfor til stadighed være nødsaget til at bevæge sig på lovens kant ved at skulle erklære, om visse produkter er udarbejdet med henblik på salg.

Det er udvalgets opfattelse, at hvis praksis efter bistandsloven ikke udelukkede, at kunstnere kunne beskæftige sig med udstillinger og eget salg, ville det være lettere at få ansøgerne til at oplyse om indkomster af den kunstneriske virksomhed, og muligheden for, at kunstnerne på længere sigt kunne blive selvforsørgende, ville forbedres.

Det er derfor udvalgets opfattelse, at der bør indføres en mere objektiv regel om, hvad kunstnere må beskæftige sig med i en kontanthjælpsperiode.

Udvalget finder, at det næppe ville opfylde kunstnernes særlige behov, og at det i øvrigt ville harmonere dårligt med bistandslovens grundprincipper herudover at indføre særlige regler for enkelte persongrupper som f. eks. kunstnere.

Der ville herved blive tale om, at der efter bistandsloven kunne ydes en form for særlig støtte til persongrupper med generelt dårlige indtjeningsmuligheder.

Hertil ville komme et vanskeligt afgrænsningsspørgsmål med hensyn til, hvilke personer der i relation til bistandsloven kunne betragtes som kunstnere og dermed opnå en særstilling i forhold til andre persongrupper.

Udvalgets kunstnermedlemmer har givet udtryk for, at problemet i relation til bistandsloven ikke er, at de skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og påtage sig anvist arbejde. Derfor mener udvalget, at de gældende regler i bistandsloven tilgodeser kunstneres særlige behov, såfremt det sikres, at den kunstneriske virksomhed, hvis den ikke muliggør optagelse og udbetaling fra indtægtsløsheds-kassen, bliver betragtet som bibeskæftigelse. Er den kunstneriske virksomhed af hobbykarakter, må den være uden betydning for retten til kontanthjælp.

Udvalget foreslår en præcisering af arbejdskravet i bistandslovens § 40, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at kunstnere ikke er afskåret fra bibeskæftigelse.

Der vil dog fortsat være en usikkerhed med hensyn til, hvorledes Den Sociale Ankestyrelse vil fortolke bibeskæftigelse og hobbyvirksomhed.

Det må sikres, at kunstnerne opfylder arbejdsbetingelsen i bistandslovens § 40 uden hensyn til det tidsmæssige omfang af bibeskæftigelsen. Det er vanskeligt at måle tidsforbruget, og yderligere er overgangen mellem bibeskæftigelse og hobby flydende.

Kunstnerne må imidlertid - på lige fod med andre kontanthjælpsmodtagere - deltage i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger med henblik på med tiden at blive selvforsørgende.

Det kan ikke udelukkes, at en lempelse som den foreslåede vil få den utilsigtede konsekvens, at det i nogle situationer vil være mere fordelagtigt at være kunstner med kontanthjælp efter bistandsloven end at være kunstner med ydelser fra indtægtsløsheds-kassen.

Om dette konkret vil være tilfældet, vil afhænge af en række forhold såsom, om kunstnerne er gift, huslejens størrelse, antallet af børn, formueforhold m.v.

Dagpengeloven.

Det er udvalgets opfattelse, at kunstnere som selvstændige erhvervsdrivende er omfattede af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, og at de på grund af deres indtægtsforhold typisk vil have samme problemer som små selvstændige erhvervsdrivende, hvad angår retten til ydelser efter loven.

Udvalget foreslår derfor ikke indført særregler for kunstnere i loven om sygedagpenge bortset fra, at der bør tilvejebringes hjemmel til, at ydelsen fra indtægtsløsheds-kassen betragtes som en dagpengeberettigende indtægt.

ISBN 87-503-7789-2

Ka 00-67-bet.

B. Stougaard Jensen, Kbh.